

**Hallituksen esitys Eduskunnalle eläinlääkinnällistä rajatarkastusta koskevaksi lainsäädännöksi**

**ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ**

Esityksessä ehdotetaan säädettäväksi erityinen eläinlääkinnällistä rajatarkastusta koskeva laki. Lailla yhdenmukaistettaisiin eläintautilainsäädännön ja eläimistä saatavien elintarvikkeiden elintarvikehygieniää koskevan lainsäädännön ne vaatimukset, jotka koskevat Euroopan yhteisön (EY) alueen ulkopuolelta yhteisön alueelle tuotavien eläinten, eläimistä saatavien elintarvikkeiden ja muiden tuotteiden sekä muiden eläintauteja mahdollisesti levittävien esineiden eläinlääkinnällistä tarkastusta. Myös yhdenmukaistettaisiin eläintautien vastustamiseksi ja eläimistä saatavien elintarvikkeiden elintarvikehygieenisen laadun turvaamiseksi asetettavia tuontiehtoja. Lailla pantaisiin lisäksi täytäntöön ne eläinlääkinnällistä rajatarkastusta koskevien EY-direktiivien säännökset, joiden osalta Suomella on vuoden 1996 ja vuoden 1997 lopussa päättyvät siirtymäajat. Siirtymäajoista sovittiin Suomen liittyessä Euroopan unioniin (EU).

EY-lainsäädäntö edellyttää, että EY:n ulkopuolisista maista yhteisön alueelle tuotavat eläimet sekä eläimistä saatavat elintarvikkeet ja muut tuotteet tarkastetaan eläinlääkärin suorittamassa erityisessä eläinlääkinnallisessä

rajatarkastuksessa komission tätä varten hyväksymillä eläinlääkinnallisillä rajatarkastusasetuksilla. Eläinlääkinnallisen rajatarkastuksen tarkoituksena on varmistaa, että tuonnista ei aiheudu eläintautien leviämisen vaaraa ja että eläimistä saatavat elintarvikkeet ovat turvallisia ja elintarvikehygieeniseltä laadultaan hyviä.

Laki sisältäisi yleiset säännökset kaikkien kolmansista maista tuotavien eläinten ja eläimistä saatavien elintarvikkeiden ja muiden tuotteiden sekä muiden eläintauteja mahdollisesti levittävien tavaroiden tuontiehtoista, eläinlääkinnallisen tarkastuksen suorittavista viranomaisista, tarkastusmenettelystä, tuojan velvollisuutena olevista toimenpiteistä sekä tarkastusmaksuista. Laki olisi valtuuslaki ja tarkemmat määräykset annettaisiin maa- ja metsätalousministeriön päätöksillä.

Laki eläinlääkinnallisesta rajatarkastuksesta edellyttää muutoksia myös eläintautilakiin ja eläinsuojelulakiin.

Esitys liittyy valtion vuoden 1997 talousarvioesitykseen.

Ehdotetut lait ovat tarkoitettut tulemaan voimaan vuoden 1997 alusta.

## SISÄLLYSLUETTELO

|                                                                                         | Sivu |
|-----------------------------------------------------------------------------------------|------|
| ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ .....                                                   | 1    |
| YLEISPERUSTELUT .....                                                                   | 3    |
| 1. Johdanto .....                                                                       | 3    |
| 2. Nykytila .....                                                                       | 4    |
| 2.1. Lainsäädäntö ja käytäntö .....                                                     | 4    |
| 2.2. Euroopan yhteisön säädökset .....                                                  | 5    |
| 2.3. Nykytilan arviointi .....                                                          | 7    |
| 3. Esityksen tavoitteet ja keskeiset ehdotukset .....                                   | 8    |
| 4. Esityksen vaikutukset .....                                                          | 9    |
| 4.1. Taloudelliset vaikutukset .....                                                    | 9    |
| 4.2. Organisaatioon kohdistuvat vaikutukset .....                                       | 11   |
| 5. Asian valmistelu .....                                                               | 11   |
| 6. Muita esitykseen vaikuttavia seikkoja .....                                          | 12   |
| 6.1. Riippuvuus muista esityksistä .....                                                | 12   |
| 6.2. Riippuvuus kansainvälisistä sopimuksista ja velvoitteista .....                    | 12   |
| YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT .....                                                      | 13   |
| 1. Lakiehdotusten perustelut .....                                                      | 13   |
| 1.1. Laki eläinlääkinnällisestä rajatarkastuksesta .....                                | 13   |
| 1 luku. Yleiset säännökset .....                                                        | 13   |
| 2 luku. Tuontiehdot ja eläinlääkinnällinen rajatarkastus .....                          | 14   |
| 3 luku. Tarkastusviranomaiset .....                                                     | 14   |
| 4 luku. Tiedonsaanti- ja tarkastusoikeus .....                                          | 15   |
| 5 luku. Tuojan velvollisuudet ja tarkastuksen johdosta suoritettavat toimenpiteet ..... | 16   |
| 6 luku. Palkkiot, kustannukset ja maksut .....                                          | 17   |
| 7 luku. Erinäiset säännökset .....                                                      | 17   |
| 1.2. Eläintautilaki .....                                                               | 18   |
| 1.3. Eläinsuojelulaki .....                                                             | 18   |
| 2. Tarkemmat säännökset ja määräykset .....                                             | 19   |
| 3. Voimaantulo .....                                                                    | 19   |
| LAKIEHDOTUKSET .....                                                                    | 20   |
| 1. Laki eläinlääkinnällisestä rajatarkastuksesta .....                                  | 20   |
| 2. Laki eläintautilain 13 ja 15 §:n muuttamisesta .....                                 | 27   |
| 3. Laki eläinsuojelulain muuttamisesta .....                                            | 28   |
| LIITE .....                                                                             | 29   |

## YLEISPERUSTELUT

## 1. Johdanto

Tavaroiden vapaa liikkuvuus EU:n sisämarkkinoilla edellyttää, että EY:n ulkopuolisista maista (*kolmannet maat*) yhteisön alueelle tuotavat elävät eläimet, eläimistä saatavat elintarvikkeet ja muut tuotteet sekä muut eläintauteja mahdollisesti levittävät esineet (*eläimet ja tavarat*) tarkastetaan EY:n ulkorajoilla. Tarkastuksessa selvitetään, täyttävätkö eläimet ja tavarat EY:n eläintauti- ja elintarvikehygienialainsäädännön vaatimukset sekä määränpäänä olevan jäsenvaltion kansalliset vaatimukset sellaisten eläinten ja tavaroiden osalta, joiden tuontiehtoja ei ole EY-lainsäädännöllä harmonisoitu.

EY:n alueelle tarkastuksessa tuotaviksi hyväksytyt eläimet ja tavarat voivat tämän jälkeen vapaasti liikkua EU:n jäsenvaltiosta toiseen, jos kyse on sellaisista eläimistä tai tavaroista, joiden tuontiehtot kolmansista maista on yhteisön lainsäädännössä harmonisoitu. Jos tuontiehtoja kolmansista maista ei ole harmonisoitu, noudatetaan kansallisia vaatimuksia. Näin ollen sellaiset kolmansista maista tuodut eläimet ja tavarat, joiden tuontiehtoja ei EY-lainsäädännössä ole harmonisoitu, eivät ilman muuta ole vapaasti vietävissä jäsenvaltiosta toiseen.

EY-lainsäädäntö määrittelee, missä laajuudessa eläimet ja tavarat on tarkastettava erityisessä eläinlääkinnällisessä rajatarkastuksessa, jossa varmistetaan, että ne täyttävät tuonnille asetetut eläintauti- ja elintarvikehygieniset vaatimukset. Eläinlääkinnällisen rajatarkastuksen tekee jäsenvaltion tähän tehtävään määräämä eläinlääkäri. Tarkastuksessa voidaan käyttää apuna avustavaa henkilökuntaa. Tarkastus tehdään EY:n komission hyväksymillä eläinlääkinnällisillä rajatarkastusasemilla. Kolmannen maan lipun alla purjehtivien alusten pyytämät kalastustuotteet, jotka puretaan kyseisestä aluksesta yhteisön alueelle, tarkastetaan kuitenkin tätä varten hyväksytyissä satamissa. Tarkastusmenettely ja siihen liittyvät ilmoitukset on direktiiveissä hyvin yksityiskohtaisesti määritetty.

Niidenkin eläinten ja tavaroiden osalta, joille ei EY-lainsäädännön mukaan tehdä eläinlääkinnällistä rajatarkastusta, on tarkas-

tettava, että ne täyttävät tuonnille asetetut ehdot. Tämä tarkastus tehdään tullitoimipai-koissa muun tullivalvonnan yhteydessä.

Uudistuksella pyritään siihen, että kaikki eläintautien vastustamiseksi ja eläimistä saatavien elintarvikkeiden elintarvikehygieni-sen laadun turvaamiseksi kolmansista maista tapahtuvien tuontien yhteydessä tarvittavat säännökset olisivat selvästi koottuina yhteen lakiin ja sen nojalla annettaviin määräyksiin. Tällä hetkellä lainsäädäntö on jakautunut kahtia, toisaalta eläintautilain (55/80) nojalla annettuihin säännöksiin ja määräyksiin ja toisaalta eläimistä saatavien elintarvikkeiden elintarvikehygieniää koskeviin liha-, maito-, kala- ja munavalmistehygienialakeihin (511, 671, 330 ja 517/94) (*hygienialait*). Tuontitar-kastusmenettelyä koskevat säännökset ovat myös sisällöllisesti erilaiset. Koska eläinlääkinnällisen rajatarkastuksen järjestäminen eläinlääkinnällisillä rajatarkastusasemilla joka tapauksessa edellyttäisi lainsäädäntömuutoksia, on tarkoituksenmukaisempaa kerätä ne yhteen säädökseen.

Kolmansista maista tapahtuvien tuontien tarkastuksia ja tuontiehtoja koskevien säännösten kokoaminen yhteen lakiin ja erottaminen EU:n sisämarkkinakaupan valvontaa koskevista säännöksistä selkeyttää myös eläintauti- ja elintarvikehygienialainsäädäntöä. EU:n jäsenvaltioiden välisessä sisämarkkinakaupassa ei erityisiä rajatarkastuksia ole. Tämän vuoksi kolmansista maista tuotavien eläinten ja tavaroiden eläinlääkinnällistä tarkastusta koskeva menettely poikkeaa oleellisesti sisämarkkinakaupan valvonnasta. Selvintä tällöin on, että nämä kaksi erotetaan selvästi toisistaan myös lainsäädännöllisesti. Tämän vuoksi ehdotetaan, että kolmansista maista tapahtuvien tuontien eläinlääkinnällisestä tuontitarkastusmenettelystä ja tuonnin ehdoista säädettäisiin erillisessä laissa. Tämä edellyttää, että myös eläintautilain säännökset tarkistetaan tätä vastaaviksi.

Eläinsuojelulain (247/96) ja sen nojalla annettujen säännösten ja määräysten mukaiset kolmansista maista tuotavien eläinten eläinsuojelulliset tarkastukset tulevat tehtäväksi eläinlääkinnällisen rajatarkastuksen yhteydessä.

Eläinsuojelulaissa tämä on pääosin otettu

huomioon, mutta sen valmisteluvaiheessa eivät kaikki eläinlääkinnällisen rajatarkastuksen järjestämisen yksityiskohdat olleet vielä selkiytyneet. Tällöin niitä ei eläinsuojelulaisa ole pystytty ottamaan huomioon. Eläinsuojelulakia tulisi ehdotetun eläinlääkinnällistä rajatarkastusta koskevan lain vuoksi tarkistaa, niin että säännökset ovat tältä osin yhdenmukaiset.

## 2. Nykytila

### 2.1. Lainsäädäntö ja käytäntö

#### Yleistä

Kolmansista maista Suomeen tuotaville eläimille ja tavaroille tehdään eläinlääkinnällinen tarkastus sen varmistamiseksi, että tuonnista ei aiheudu eläintautien leviämisen vaaraa ja että eläimistä saatavat elintarvikkeet ovat lisäksi turvallisia ja elintarvikehygieeniseltä laadultaan hyviä.

Eläintautien ennalta ehkäisemiseksi ja vastustamiseksi tehtäviä eläinlääkinnällisiä tuontitarkastuksia ja tuontiehtoja koskevat säännökset ja määräykset sisältyvät eläintautilain nojalla eläintautien vastustamisesta eläinten ja eräiden muiden tavaroiden maahantuonnissa ja maastaviennistä annettuun asetukseen (489/94) ja edelleen sen nojalla annettuihin maa- ja metsätalousministeriön eläinlääkintä- ja elintarvikeosaston päätöksiin.

Eläimistä saatavien elintarvikkeiden elintarvikehygieenisistä vaatimuksista ja tuontitarkastusmenettelyä koskevat yleissäännökset sisältyvät hygienialakeihin. Tuontitarkastuksen tekevästä viranomaisesta säädetään eräiden eläimistä saatavien elintarvikkeiden tuontivalvonnasta annetussa asetuksessa (1569/94). Tuontiehtoja ja tuontitarkastusmenettelyä koskevat tarkemmat määräykset sisältyvät hygienialakien nojalla annettuihin maa- ja metsätalousministeriön päätöksiin. Hygienialakien soveltamisalaan kuuluvia elintarvikkeita ovat liha ja lihatuotteet, kalastustuotteet sekä niistä tehty valmisteet ja jalosteet, maito ja maitopohjaiset tuotteet sekä munavalmisteet. Hygienialaeissa säädetään näiden elintarvikkeiden elintarvikehygieenisistä vaatimuksista sekä niiden valvonnasta.

#### Tuontitarkastusviranomaiset

Eläintautiehtojen osalta tuontitarkastuksen tekevät eläintautien vastustamisesta eläinten ja eräiden muiden tavaroiden maahantuonnissa ja maastaviennissä annetun asetuksen mukaan maa- ja metsätalousministeriön eläinlääkintä- ja elintarvikeosaston tätä tehtävää varten määräämät rajaeläinlääkärit, tulliviranomaiset, eläinlääkintä- ja elintarvikeosasto, eläinlääkintä- ja elintarvikelaitos tai kasvintuotannon tarkastuskeskus.

Elävien eläinten sekä muiden tavaroiden kuin eläimistä saatavien elintarvikkeiden osalta eläintautiehtojen täyttymisen tarkastaa käytännössä rajaeläinlääkäri. Rajaeläinlääkärimääräys on annettu lähes yksinomaan virkaeläinlääkärille eli paikalliselle kunnaneläinlääkärille ja tarvittaessa läänineläinlääkärille. Läänin- ja kunnaneläinlääkärit ovat alue- ja kuntatasolla ainoat eläinlääkintäviranomaiset.

Eläinlääkintä- ja elintarvikelaitos tarkastaa hygienialakien soveltamisalaan kuuluvat eläimistä saatavat elintarvikkeet niin, että tarkastuksen tekevällä eläinlääkintä- ja elintarvikelaitoksen palveluksessa olevalla tai valtuuttamalla eläinlääkärillä on myös eläintautilainsäädännön mukainen määräys rajaeläinlääkäriksi. Tulliviranomaiset suorittavat eläintautiehtojen osalta tuontivalvontaa muun tullivalvonnan yhteydessä niiden eläinten ja tavaroiden osalta, joita ei tarvitse saattaa eläinlääkäriin tarkastettaviksi.

Hygienialakien soveltamisalaan kuuluvien eläimistä saatavien elintarvikkeiden elintarvikehygieenisten vaatimusten tarkastaminen kuuluu eräiden eläimistä saatavien elintarvikkeiden tuontivalvonnasta annetun asetuksen mukaan eläinlääkintä- ja elintarvikelaitokselle, joka huolehtii tehtävästä joko itse tai yhteistyössä tullilaitoksen kanssa. Eläinlääkintä- ja elintarvikelaitos voi antaa tuontivalvontaan liittyviä tehtäviä myös laitoksen valtuuttaman laillistetun eläinlääkäriin suoritettavaksi. Kokonaisvastuu eläimistä saatavien elintarvikkeiden eläinlääkinnällisen tarkastuksen asianmukaisesta järjestämisestä on eläinlääkintä- ja elintarvikelaitoksella.

#### Tuontitarkastus

Vaikka Suomi liittymissopimuksessa sai siirtymäajan eläinlääkinnällistä rajatarkastusta koskevien direktiivien mukaisen tarkastusmenettelyn täytäntöönpanolle, on Suomen

kuitenkin huolehdittava siitä, että kolmansista maista Suomeen ja Suomen kautta edelleen muualle EY:n alueelle tuotavat eläimet ja tavarat täyttävät kolmansista maista tapahtuvalle tuonnille asetetut eläinlääkinnälliset vaatimukset. Tärkein etu siirtymäajasta on, että Suomi sai aikaa eläinlääkinnällisten rajatarkastusasemien perustamisen edellyttämiin korjaus- ja rakennustöihin.

Paikkakunnat, joilla eläinlääkinnällinen rajatarkastus tehdään, ovat tällä hetkellä elävien eläinten osalta Helsinki, Vantaa, Lappeenranta, Muonio ja Inari. Eläimistä saatavien elintarvikkeiden ja muiden tuotteiden osalta vastaavat paikkakunnat ovat Helsinki, Vantaa, Turku, Virolahti, Vaasa (vain eläinperäiset rehut ja niiden raaka-aineet), Muonio ja Inari.

## Maksut

Eläintautilain mukaan tuojan on maksettava tuontitarkastuksen suorittajalle korvaus tarkastuksesta. Maa- ja metsätalousministeriö määrää tarkemmin maksettavan korvauksen suuruuden noudattaen soveltuvin osin yleisen kunnallisen virka- ja työehtosopimuksen eläinlääkäritaksassa vastaavan kaltaisista tarkastuksista määrättyä korvausta, jollei Suomea sitovassa kansainvälisessä sopimuksessa toisin edellytetä. Maa- ja metsätalousministeriön asiaa koskevassa päätöksessä tarkastuksen peruspalkkio ensimmäisestä tarkastettavasta eläimestä tai tarkastettavasta tavarasta on 180 markkaa ja seuraavista 60 markkaa. Illalla ja sunnuntaina tai yleisenä juhla- tai vapaapäivänä tehtävästä tarkastuksesta maksu peritään korotettuna. Tuontitarkastuksen suorittanut rajaeläinlääkäri perii maksun suoraan tuojalta.

Hygienialakien mukainen tuontitarkastusmaksu määräytyy valtion maksuperustelain (150/92) mukaisesti siten, että tarkastuksesta peritään valtiolle omakustannusarvon mukainen maksu.

## Muu lainsäädäntö

Eläimistä saataville elintarvikkeille asetettavista muista kuin elintarvikehygieenisistä vaatimuksista säädetään elintarvikelaissa (361/95) ja sen nojalla. Elintarvikelain mukaan tullilaitoksen tehtävänä on huolehtia näiden vaatimusten valvonnasta elintarvik-

keiden maahantuonnissa. Asiaa koskevat EY-säädökset sisältyvät neuvoston asetukseen (ETY) N:o 339/93 kolmansista maista tuotavien tuotteiden tuoteturvallisuutta koskevien säännösten mukaisuuden tarkastamisesta.

Rehujen osalta muut kuin eläintautien vastustamiseksi tarvittavat tuontiehtodot asetetaan rehulain (234/93) nojalla. Rehulain mukaisen vaatimusten tuontivalvonnasta vastaavat rehulain mukaan kasvintuotannon tarkastuskeskus ja tullilaitos.

Elävien eläinten osalta luonnonsuojelulaisa (71/23) on säännökset lajien säilymisen edellyttämistä vaatimuksista uhanalaisiin lajeihin kuuluvien eläinten tuonnista. Eläinjalostukseen sisältyvät tuontivaatimukset annetaan kotieläinjalostuslain (794/93) ja hevostalouslain (796/93) nojalla.

## 2.2. Euroopan yhteisön säädökset

Kolmansista maista EY:n alueelle tuotavien eläinten ja eläimistä saatavien elintarvikkeiden ja muiden tuotteiden eläinlääkinnällisiä rajatarkastuksia koskee kaksi EY:n direktiiviä. Lisäksi tarkastusmaksuja koskee yksi direktiivi.

*1. Kolmansista maista yhteisöön tuotavien tuotteiden eläinlääkintätarkastusten järjestämisestä annettu neuvoston direktiivi (90/675/ETY), jäljempänä tuotteita koskeva direktiivi.*

Direktiivi sisältää tarkat määräykset siitä, miten sen mukaisia tuotteita koskevat eläinlääkinnälliset rajatarkastukset on järjestettävä ja tehtävä sekä millaiset asiakirjat tuontierä on seurattava. Direktiivi koskee myös kauttakuljetuksia. Samoin direktiivi sisältää yksityiskohtaiset määräykset siitä, missä laajuudessa tullivarastoihin, vapaa-alueille ja vapaavarastoihin vietävien tuotteiden eläinlääkinnällinen rajatarkastus on tehtävä. Eläinlääkinnälliseen rajatarkastukseen voi kuulua tuontiasiakirjojen tarkastus, tuontierän tunnistus ja tuontierän fyysinen tarkastus näytteenottoineen. Direktiivissä on myös määräykset siitä, miten sellaisen tuontierän suhteen on meneteltävä, joka ei täytä asetettuja vaatimuksia. Eläinlääkinnällisen rajatarkastuksen kustannuksista vastaa direktiivin mukaan tuoja.

Tuotteilla direktiivissä tarkoitetaan toisaalta elintarvikkeeksi tarkoitettuja tuotteita ja toisaalta tuotteita, joita ei ole tarkoitettu

elintarvikkeeksi. Elintarvikkeeksi tarkoitettu ja direktiivin mukaisia tuotteita ovat liha ja lihatuotteet, kalastustuotteet sekä niistä tehdyt valmisteet ja jalosteet, maito ja maitopohjaiset tuotteet sekä munat ja munavalmisteet. Direktiivin tarkoittamia muita tuotteita ovat esimerkiksi muu kuin elintarvikkeeksi tarkoitettu maito ja maitovalmisteet, eläimistä saatavat rasvat, lihajauho ja muu eläinjätteestä valmistettu valkuaisjauho, eläimistä saatava veri ja verivalmisteet, hevosen seerumi, vuodat ja nahat, eläinjätteestä valmistettu lemmikkieläinten muona, luut, sarvet, sorkat, eläinten sperma, munasolut ja alkiot, mehiläishoitoon tarkoitettuihin mehiläistuotteet, raa'at metsästystrofeet, eläimistä saatavat lannoitteet, käsittelemätön villa, karva, harjakset ja höyhenet, muut eläimistä saatavat raakatuotteet sekä heinä ja olki.

Tuotteet saadaan tuoda kolmansista maista vain komission hyväksymien rajanylityspaikkojen kautta. Tulliviranomaisten on ohjattava ne rajanylityspaikalta asianomaiselle eläinlääkinnälliselle rajatarkastusasemalle eläinlääkinnällistä rajatarkastusta varten. Myös eläinlääkinnällisten rajatarkastusasemien on oltava komission hyväksymiä ja niille on asetettu rakenteellisia vaatimuksia. Eläinlääkinnällisen rajatarkastusaseman on oltava jäsenvaltion tähän tehtävään määräämän virkaeläinlääkärin valvonnassa. Eläinlääkärin on erityisesti vastattava tarkastuksista. Tarkastuksissa voidaan käyttää kuitenkin apuna avustavaa henkilökuntaa.

Direktiivi sisältää luettelon niistä tapauksista, joilloin tuotteille ei tarvitse tehdä eläinlääkinnällistä rajatarkastusta. Näitä ovat muun muassa matkustajan mukanaan tuomat pienet tuote-erät sekä kansainvälisessä liikenteessä liikennöiviin laivoihin ja lentokoneisiin miehistön ja matkustajien muonitukseen tarkoitettuihin eläimistä saatavat elintarvikkeet. Poikkeuksen eläinlääkinnällisestä rajatarkastusasemalla suoritettavasta tarkastuksesta muodostavat myös ne kalastustuote-erät, jotka kolmannen maan lipun alla purjehtiva alus on pyytänyt ja jotka puretaan siitä tätä varten erityisesti hyväksytyihin satamiin.

Kolmansista maista tapahtuville tuonneille asetettavia ehtoja ei ole kaikkien tuotteiden osalta vielä harmonisoitu. Jos yhteisön lainsäädäntöä ei ole, noudatetaan direktiivin mukaan määränpäässä olevan jäsenvaltion kansallisia vaatimuksia. Kuitenkin sen jäsenvaltion, jonka alueelle tuontierä ensimmäisenä

tulee, on suoritettava erän eläinlääkinnällisen rajatarkastus, vaikka kyseessä olisi vain kauttakuljetus tämän jäsenvaltion kautta määränpäässä olevaan jäsenvaltioon. Jäsenvaltioiden välisellä sopimuksella tarkastus voidaan siirtää suoritettavaksi vasta määränpäässä olevassa jäsenvaltiossa. Käytännössä näitä sopimuksia ei kovin paljoa ole ja komission tarkoituksena on, että näistäkin luovutaisiin. Harmonisoimattomien tuotteiden osalta tarkastavan jäsenvaltion tulee tietää myös vastaanottavan jäsenvaltion kansalliset ehdot, jotta tuontierä voitaisiin tarkastuksessa hyväksyä tuotavaksi yhteisön alueelle ja kuljetettavaksi edelleen määränpäässä olevaan jäsenvaltioon. Tuontierä saadaan hyväksyä vain kyseiseen jäsenvaltioon tuotavaksi, eikä sitä saa viedä muihin jäsenvaltioihin, jos se ei täytä näiden kansallisia tuontivaatimuksia.

Kolmansista maista tapahtuville tuonneille EY-lainsäädännössä asetetut tuontivaatimukset koostuvat osittain direktiivissä suoraan määritellyistä ehdoista ja osittain ehdot on määritelty komission direktiivin nojalla antamissa päätöksissä. Jos tietyn tuotteen osalta komission päätöstä ei ole, noudatetaan niiden osalta siis kansallisia vaatimuksia.

2. *Kolmansista maista yhteisöön tuotavien eläinten eläinlääkintätarkastusten järjestämistä koskevista periaatteista ja direktiivien 89/662/ETY, 90/425/ETY ja 90/675/ETY muuttamisesta annettu neuvoston direktiivi (91/496/ETY), jäljempänä eläimiä koskeva direktiivi.*

Direktiivi sisältää kolmansista maista tuotavien elävien eläinten osalta vastaavat eläinlääkinnällistä rajatarkastusta, rajatarkastusasemia ja tuontiehtoja koskevat määräykset kuin mitä edellä on tuotteiden osalta selostettu. Direktiivin mukaan eläinlääkinnällistä rajatarkastusta ei kuitenkaan tehdä matkustajan mukanaan tuomille lemmikkieläimille.

3. *Direktiivin 85/73/ETY muuttamisesta ja kodifioinnista elävien eläinten ja tiettyjen eläintuotteiden eläinlääkintätarkastusten ja -valvonnan rahoittamisen varmistamiseksi sekä direktiivien 90/675/ETY ja 91/496/ETY muuttamisesta annettu neuvoston direktiivi (96/43/EY).*

Direktiivi sisältää muun muassa säännökset, joilla kolmansista maista tuotavien eläinten ja kalastustuotteiden tuontitarkastusmaksut on harmonisoitu. Lihan osalta kolmansista maista tapahtuvien tuontien eläinlääkin-

nällisten tarkastusten maksut on harmonisoi-  
tu jo aikaisemmin. Kyseisessä maksuja kos-  
kevassa direktiivissä on määritelty kiinteä  
minimimaksu, joka kaikkien jäsenvaltioiden  
on perittävä. Jos todelliset tarkastuskustan-  
nukset ylittävät minimimaksun, saadaan to-  
delliset kustannukset kuitenkin periä.

4. *Komission ehdotus neuvoston direktii-  
viksi kolmansista maista yhteisöön tuotavien  
tuotteiden eläinlääkärintarkastusten järjestä-  
mistä koskevista periaatteista (KOM (96)  
170 lopull.)*

Ehdotetulla direktiivillä on tarkoitus uudis-  
taa voimassa olevan tuotteita koskevan di-  
rektiivin säännökset vastaamaan paremmin  
sisämarkkinoiden tarpeita. Ehdotettu direktii-  
vi sisältää tarkennettuina samankaltaiset  
säännökset kuin mitä tuotteita koskevassa  
direktiivissä nykyisin on.

Tärkeimpiä muutoksia olisi tuontierän tun-  
nistuksen jääminen pois eläinlääkinnallisesta  
rajatarkastusmenettelystä. Eläinlääkinnallinen  
rajatarkastus sisältäisi vain asiakirjojen tar-  
kastuksen ja fyysisen tarkastuksen, joka voi-  
si perustua myös otantaan. Direktiiviehdo-  
tuksessa on tarkat vaatimukset sellaisille va-  
paa-alueille, vapaavarastoille ja tullivarastoil-  
le, joissa säilytetään tuotteita, jotka eivät  
täytä EY-lainsäädännön vaatimuksia. Tuot-  
teita laiva- ja lentokonemuonituksiin toimit-  
tavien elinkeinonharjoittajien on oltava toi-  
mivaltaisten viranomaisten rekisteröimiä.

Jos tuontierä ei täytä direktiivin vaatimuk-  
sia, on se takavarikoitava ja se voidaan mää-  
rätä hävitettäväksi, palautettavaksi tai käytet-  
täväksi muuhun tarkastusviranomaisen hy-  
väksymään tarkoitukseen, josta ei aiheudu  
vaaraa ihmisten tai eläinten terveydelle. Di-  
rektiivin säännösten rikkomisesta on määrät-  
tävä tuojalle sakko, jonka määrä on 20 %  
tuontierän tullausarvosta.

Direktiiviehdotus on saatettu erikseen val-  
tiopäiväjärjestyksen 54 b §:n mukaisesti val-  
tioneuvoston kirjelmällä eduskunnan käsitel-  
täväksi (valtioneuvoston kirjelmä U 50/1996  
vp). Direktiiviehdotusta on kuitenkin pyritty  
ennakoimaan ehdotetussa laissa siltä osin  
kuin kyse on menettelyllisistä seikoista, sillä  
direktiiviehdotus on tarkoitus saattaa neuvos-  
ton käsiteltäväksi siten, että se voisi tulla  
voimaan vuoden 1997 alusta. Direktiiviehdo-  
tukseen sisältyvä 20 %:n sakkoa koskeva  
säännös on kuitenkin sellainen, että sen  
mahdollinen sisältyminen direktiiviin edel-  
lyttäisi erikseen kansallisen lainsäädännön  
muuttamista.

### 2.3. Nykytilan arviointi

Eläinlääkinnallista rajatarkastusta koskevat  
direktiivit edellyttävät, että kolmansista  
maista tuotavien eläinten sekä eläimistä saa-  
tavien elintarvikkeiden ja muiden tuotteiden  
eläinlääkinnallinen tarkastus suoritetaan sa-  
manlaisessa tarkastusmenettelyssä. Nykyisin  
voimassa oleva lainsäädäntö on lähtenyt siltä  
pohjalta, että toisaalta eläintautivaatimukset  
ja toisaalta elintarvikehygieniset vaatimuk-  
set tarkastetaan toisistaan erillään ja tarkas-  
tuksista vastaavat osittain eri viranomaiset.  
Myös tarkastusmenettelyä ja tarkastusmaksu-  
ja koskevat säännökset eroavat toisistaan.

Nykyisin eläinlääkinnallista tarkastus-  
menettelyä koskevat säädökset ja määräykset  
on annettu kahdessa eri laissa ja niiden no-  
jalla. Tämä on aiheuttanut muun muassa sen,  
että säädösten eroa niissä toisistaan. Sei-  
koista, joista hygienialaeissa säädetään laki-  
tasolla, on eläintautilainsäädännössä säädetty  
asetuksella.

Suomen siirtymäaika eläinlääkinnallisen  
rajatarkastuksen järjestämiselle direktiivien  
vaatimukset täyttävillä eläinlääkinnallisilla  
rajatarkastusasemilla päättyy tuotteiden osal-  
ta vuoden 1996 ja eläinten osalta vuoden  
1997 lopussa. Koska eläinlääkinnalliset raja-  
tarkastusasemat on tuotteiden vuoksi joka ta-  
pauksessa perustettava vuoden 1996 loppuun  
mennessä, on eläinlääkinnallisen rajatarkas-  
tuksen tehokkaaksi järjestämiseksi ja tarkas-  
tuskustannusten säästämiseksi pidetty tarkoi-  
tusten mukaisena, että samasta ajankohdasta  
lukien myös eläimet tarkastetaan eläinlääkin-  
nallisilla rajatarkastusasemilla.

Tämän vuoksi eläintautivaatimuksia ja  
elintarvikehygienisiä vaatimuksia koskevat  
tarkastusmenettelyt tulisivat myös yhdenmu-  
kaistettaviksi, sillä ne tulevat tehtäviksi sa-  
moilla rajatarkastusasemilla rajaeläinlääkärin  
toimesta. Lisäksi sekä eläimiä että tuotteita  
koskevien direktiivien mukainen tarkastus-  
menettely on samanlainen. Tämän vuoksi on  
tarkoituksenmukaista, että eläinlääkinnallista  
rajatarkastusta koskevien direktiivien täytän-  
töönpano tapahtuu yhden lain perusteella.

Niiden eläinten ja tuotteiden osalta, joille  
ei tehdä eläinlääkinnallista rajatarkastusta, on  
myös varmistauduttava, että ne eivät ole kol-  
mansista maista tapahtuvalle tuonnille asetet-  
tujen eläinlääkinnallisten vaatimusten vastai-  
sia. Tämän valvonta tulisi hoidettavaksi tul-  
lilaitoksen toimesta muun tullivalvonnan yh-  
teydessä. Koska eläinlääkinnallisen rajatar-

kastuksen ulkopuolellekin jäävien eläinten ja tavaroiden osalta tuontivalvonnassa tarkastettavat seikat liittyvät toisaalta eläintautien vastustamiseen ja toisaalta elintarvikehygienisiin seikkoihin, on tarkoituksenmukaista, että tästä tarkastusmenettelystä ja tuontiehdosta säädetään samassa laissa kuin varsinaisesta eläinlääkinnällisestä rajatarkastuksesta.

### 3. Esityksen tavoitteet ja keskeiset ehdotukset

Esityksen tavoitteena on yhdenmukaistaa ne säännökset, jotka koskevat kolmansista maista tuotavien eläinten ja tavaroiden niitä eläinlääkinnällisiä tuontiehtoja ja tarkastuksia, jotka ovat tarpeen toisaalta eläintautien vastustamiseksi ja toisaalta eläimistä saatavien elintarvikkeiden elintarvikehygieenisen laadun turvaamiseksi. Tavoitteena on myös eläinlääkintäsektorilla selkeyttää toisaalta EU:n sisämarkkinoiden valvontaa ja toisaalta kolmansista maista tapahtuvien tuontien valvontaa koskevaa lainsäädäntöä, sillä EY:n eläinlääkintälainsäädännön mukaan nämä kaksi poikkeavat oleellisesti toisistaan viranomaisvalvonnan osalta. EU:n sisämarkkinoilla valvonta tehdään pääsääntöisesti alkuperävaltiossa ja muut jäsenvaltiot voivat suorittaa valvontaa lähinnä satunnaisotantaan perustuen. Kolmansista maista EY:n alueelle tuotavien eläinten ja tavaroiden osalta on viranomaisten erikseen tarkastettava, että ne täyttävät tuonnille asetetut eläinlääkinnälliset vaatimukset.

Ehdotettu laki koskisi kaikkea kolmansista maista tapahtuvaa eläinten ja tavaroiden tuontia siltä osin kuin kyse on eläintautien vastustamisesta ja elintarvikehygieniasta. Laki koskisi myös kauttakuljetuksia. Koska erityisesti eläintaudit voivat levitä paitsi eläinten myös hyvin erilaisten tuotteiden ja tavaroiden välityksellä, ehdotetaan, että asianomainen ministeriö (maa- ja metsätalousministeriö) määritteli ne eläimet ja tavarat, joita laki koskisi.

Laissa ei maa- ja metsätalousministeriötä voida suoraan mainita vaan käytetään nimitystä asianomainen ministeriö. Tämä johtuu siitä, että valtioneuvoston 13 päivänä joulukuuta 1995 tekemä periaatepäätös ministeriöiden toimialaa koskevien säädösten valmistelusta edellyttää tällaista menettelyä. Ministeriöiden toimialajako ilmenee valtioneuvoston ohjesäännöstä (1522/95). Sen 21 §:ssä

on eläintautien vastustaminen sekä eläimistä saatavien elintarvikkeiden elintarvikehygieeninen tarkastus ja valvonta säädetty maa- ja metsätalousministeriön tehtäväksi.

Lain soveltamisalan osalta kyseeseen tulisivat elävät eläimet ja niiden sukusolut; kuolleet eläimet ja eläinten osat; eläimistä saatavat tuotteet; jätteet, rehut ja lannoitteet, jotka sisältävät eläimistä peräisin olevia aineksia; eläinten lanta, virtsa ja muut eritteet; eläintauteja aiheuttavat bakteeri-, virus- ja niihin verrattavat pieneliöviljelmät sekä eläimille tarkoitetut rokotteet, seerumit ja niiden kaltaiset tuotteet; heinät ja oljet; tavarapäälykset, säilytysastiat, pakkaustarvikkeet ja lumput, joista voi aiheutua eläintautien leviämisen vaaraa; sekä eläinten tuotannossa, hoidossa tai pitopaikoissa käytetyt esineet, varusteet ja vaatteet sekä eläinten ja niistä saatujen tuotteiden säilytykseen, pakkaamiseen tai kuljetukseen käytetyt esineet.

Mainitut eläimet ja tavarat määritellään nykyisin eläintautien vastustamisesta eläinten ja eräiden muiden tavaroiden maahantuonnissa ja maastaviennissä annetussa asetuksessa. Lisäksi maa- ja metsätalousministeriön eläinlääkintä- ja elintarvikeosasto on mainittu asetuksen nojalla tarkentanut hyvin yksityiskohtaisella päätöksellään kyseistä luetteloa. Tarkoituksena on, että ehdotetun lain hyväksymisen jälkeen mainittua asetusta muutettaisiin siten, että se ei koske enää kolmansista maista tapahtuvia tuonteja vaan ainoastaan EU:n sisämarkkinakauppaa.

Kolmansista maista tuotavien eläinten ja tavaroiden eläintautien vastustamista ja elintarvikehygieniää koskevat tuontiehdot annettaisiin ehdotetun lain nojalla asianomaisen ministeriön päätöksellä. Määräyksiä annettaessa olisi otettava huomioon asianomainen EY-lainsäädäntö.

Sellaiset eläimet ja tavarat, joille on eläinlääkinnällisestä rajatarkastuksesta annettujen direktiivien mukaisesti tehtävä eläinlääkinnällinen rajatarkastus, olisi tuotava maahan hyväksytyjen rajanylityspaikkojen kautta. Sieltä ne olisi tullin valvonnassa ohjattava asianomaiselle eläinlääkinnälliselle rajatarkastusasemalle. Asianomainen ministeriö antaisi direktiivien edellyttämät tarkemmat määräykset edellä mainituista toiminnoista sekä siitä, missä laajuudessa eläinlääkinnällinen rajatarkastus on tehtävä.

Laki sisältäisi säännökset tarkastuksia tekevistä viranomaisista. Eläinlääkinnällisen rajatarkastuksen tekisi asianomaisen ministe-

riön palveluksessa oleva tai tähän tehtävään määräämä rajaeläinlääkäri. Eläinlääkinnällisen rajatarkastuksen keskittäminen maa- ja metsätalousministeriön järjestettäväksi mahdollistaisi sen, että se voitaisiin toteuttaa mahdollisimman vähäisillä voimavaroilla ja tehokkaasti sekä eläintauti- ja eläinsuojeluvaatimusten että elintarvikehygieenisten vaatimusten tarkastamisen osalta.

Eläinlääkintäsektori kokonaisuudessaan on varsin tiukasti EY-säädöksiin harmonisoitu, jolloin kansallista harkintavalttaa on vain vähän. Säädosvalmisteluun osallistuminen tapahtuu pääsääntöisesti unionin toimielinten ja työryhmien kokouksiin osallistumalla. Sidos EY-lainsäädännön ja kansalliselle toiminnalle asetettavien vaatimusten välillä on kiinteä, sillä eläinlääkintäsektorin EY-säädökset ovat usein hyvin yksityiskohtaisia ja teknisiä sekä hyvinkin kiireellisesti käsiteltäviä.

Tämä johtuu siitä, että eläinlääkintäsektorilla erityisesti eläintautitilanteen muutokset niin EU:n jäsenmaissa kuin kolmansissa maissakin aiheuttavat tarpeen pystyä hyvin nopeasti reagoimaan muuttuneeseen tilanteeseen ja ryhtymään ihmisten ja eläinten terveyden suojelemiseksi tarvittaviin suojatoimenpiteisiin, muun muassa tuonnin rajoittamiseen tai kieltämiseen. Toiminnan tehokkaan järjestämisen vuoksi on tarkoituksenmukaista, että eläinlääkinnällinen rajatarkastus, jossa yhdistyvät sekä eläintauti- ja elintarvikehygieenisten seikkojen yhdenmukainen valvonta että edellä esitetty tiivis EY-kytkentä, hoidettaisiin maa- ja metsätalousministeriön toimesta. Ministeriöstä hoidetaan yhteydenpito EU:n toimielimiin ja muihin jäsenvaltioihin. Lisäksi ministeriön eläinlääkintä- ja elintarvikeosasto on ainoa keskushallintotason viranomainen eläintautil vastustamisessa. Eläinlääkinnällisen rajatarkastuksen järjestämisen siirtäminen maa- ja metsätalousministeriöön on otettu huomioon vuoden 1997 talousarvioesityksessä.

Siirtyminen vuoden 1997 alusta lukien kaikilta osin EY-lainsäädännön mukaiseen eläinlääkinnällisellä rajatarkastusasemalla suoritettavaan tarkastukseen aiheuttaa sen, että mainitut tarkastusmenettelyt tulevat joka tapauksessa yhdenmukaistettaviksi. Erityisesti vaatimus koskee eläimistä saatavia elintarvikkeita, joita koskevat sekä eläintauti- että elintarvikehygieeniset vaatimukset. Ei ole tarkoituksenmukaista, että nämä tarkastettaisiin kahdessa eri tarkastusmenettelyssä.

Jos eläimelle tai tavaralle ei EY-säädösten mukaan tarvitsisi tehdä eläinlääkinnällistä rajatarkastusta, valvottaisiin tuontia nykyiseen tapaan osana muuta tullivalvontaa. Rajaeläinlääkäri antaisi tarvittaessa tulliviranomaisille virka-apua eläinlääkinnällistä asiantuntemusta vaativien seikkojen osalta. Tullivarastojen, vapaa-alueiden ja vapaavarastojen osalta ehdotetun lain mukaisen valvonnan hoitaisivat tulliviranomaiset ja raja-eläinlääkäri yhteistyössä. Eläinlääkinnällistä rajatarkastusta koskevat direktiivit edellyttävät tätä.

Kolmannen maan lipun alla purjehtivista aluksista hyväksyttiin satamiin purettujen kalastustuotteiden tarkastuksen osalta valvontaviranomaisia voisivat olla rajaeläinlääkäri, tullilaitos tai muu valtion taikka kunnan tai kuntayhtymän viranomainen, jonka kanssa maa- ja metsätalousministeriö olisi sopinut tarkastuksen järjestämisestä. Kolmannen maan lipun alla purjehtivista aluksista hyväksyttiin satamiin purettujen kalastustuotteiden tarkastus on uusi tehtävä ja näin voitaisiin paikalliset olosuhteet huomioon ottaen järjestää tarkastus tarkoituksenmukaisimmalla tavalla.

Ehdotettu laki sisältäisi myös säännökset valvontaviranomaisten tiedonsaanti- ja tarkastusoikeudesta sekä salassapitovelvollisuudesta, menettelystä tarkastuksessa hylättyjen erien suhteen, tuojan avunantovelvollisuudesta ja muista velvollisuuksista, rangaistus-säännökset, muutoksenhakua koskevat säännökset sekä tarkastusmaksuja koskevat säännökset.

Ehdotettu laki olisi valtuuslaki. Eläinlääkinnällistä rajatarkastusta koskevien direktiivien mukaiset yksityiskohtaiset määräykset annettaisiin asianomaisen ministeriön päätöksellä.

## 4. Esityksen vaikutukset

### 4.1. Taloudelliset vaikutukset

Valtion- ja kunnallistaloudelliset vaikutukset

Valtion vuoden 1997 talousarvioesityksessä on otettu huomioon ne virkajärjestelyt, joita eläinlääkinnällisen rajatarkastuksen järjestämisen kokoaminen maa- ja metsätalousministeriön eläinlääkintä- ja elintarvikeosaston tehtäväksi edellyttää. Maa- ja metsäta-

lousministeriöön perustettavaksi esitetyistä viroista kaksi tulisi rajatarkastustehtäviin. Koska eläinlääkintä- ja elintarvikelaitoksen tehtävät eläinlääkinnällisen rajatarkastuksen järjestämisessä siirtyisivät maa- ja metsätalousministeriölle, siirrettäisiin näihin ministeriön uusiin tehtäviin viisi virkaa eläinlääkintä- ja elintarvikelaitoksesta.

Maa- ja metsätalousministeriön raja-eläinlääkäreiksi valtuuttamat eläinlääkärit eivät enää perisi eläinlääkinnällisen rajatarkastuksen suorittamisesta palkkioita suoraan tuojilta, vaan ne maksaisi maa- ja metsätalousministeriö, joka perisi tarkastusmaksun tuojalta. Palkkioiden yhteismäärää on vaikea arvioida, sillä se riippuu siitä, missä määrin raja-eläinlääkäriksi valtuutettuja eläinlääkäreitä on tarkastusten tekemiseen tarpeen käytä.

Eläinlääkinnällisestä rajatarkastuksesta perittäisiin edelleen valtiolle maksu valtion maksuperustelain mukaisesti omakustannusarvon mukaisena. Vuoden 1997 tulokertymäksi on arvioitu noin 3,5 miljoonaa markkaa. Tulokertymään vaikuttavat Suomeen tulevien tavaravirtojen muutosten lisäksi EU:n eräiden kolmansien maiden kanssa neuvottelemien eläinlääkintäsektorin vastaavuussopimusten lopullinen sisältö ja voimaantulo. Vastaavuussopimukset voimaantullessaan aiheuttavat sen, että kolmansista maista tuotavien erien tarkastustiheyttä voidaan alentaa. Tämä puolestaan vaikuttaa tarvittavan tarkastushenkilökunnan määrään.

Esityksellä ei ole suoranaisia kunnallistaloudellisia vaikutuksia. Esityksen mukaan maa- ja metsätalousministeriö voisi sopia myös kunnan tai kuntayhtymän kanssa siitä, että kunnan tai kuntayhtymän viranomaisen tarkastaa kolmannen maan lipun alla purjehtivista aluksista hyväksytyihin satamiin purettavat kalastustuotteet. Tällöin kunnalla olisi oikeus saada valtiolta korvaus tästä tarkastustehtävästä, sillä se ei muutoin kuuluisi kunnan toimialaan. Samalla sovittaisiin kunnalle tai kuntayhtymälle tarkastustehtävästä tulevasta korvauksesta. Sopimus tarkastustehtävän suorittamisesta tehtäisiin, jos se olisi tarkastustehtävän järjestämisen kannalta tarkoituksenmukaisin vaihtoehto ja kunnalle tai kuntayhtymälle tulevan korvauksen maksamiseen olisi osoitettavissa määräraha. Toistaiseksi hyväksytyissä satamissa tehtäville tarkastuksille ei ole ollut tarvetta, mutta koska EY-lainsäädäntö tätä tarkastusmahdollisuutta edellyttää, on siihen varauduttava.

Elinkeinoelämään kohdistuvat vaikutukset

Eläimistä saatavien elintarvikkeiden eläinlääkinnällisen rajatarkastuksen osalta esitys ei aiheuttaisi merkittäviä muutoksia elinkeinoelämään tarkastusmaksujen muodossa kohdistuviin taloudellisiin vaikutuksiin. Eläinlääkintä- ja elintarvikelaitos perii voimassa olevan lainsäädännön nojalla suorittamistaan tarkastuksista valtion maksuperustelain mukaisen omakustannusarvon mukaisen maksun. Tarkastusmaksut on määritelty eläinlääkintä- ja elintarvikelaitoksen viimeksi 5 päivänä syyskuuta 1996 vahvistamassa maksutaulukossa. Se puolestaan perustuu eläinlääkintä- ja elintarvikelaitoksen suoritteista perittävistä maksuista annettuun maa- ja metsätalousministeriön päätökseen (626/93). Eläinlääkintä- ja elintarvikelaitoksen maksutaulukon mukaan vähimmäismaksu tarkastuksesta on 350 markkaa.

Tarkastusten järjestämisen siirtäminen maa- ja metsätalousministeriölle ei sinänsä aiheuta maksuihin merkittäviä tarkistuksia, koska tarkastuksen tekemisestä aiheutuvat kustannukset eivät tule oleellisesti muuttumaan. Eläinlääkinnällisten rajatarkastusasemien perustamisesta ja käyttämisestä aiheutuvien kulujen mahdollinen huomioon ottaminen tarkastusmaksuissa ei ole riippuvainen siitä, mikä viranomaisen tarkastuksen suorittaa. Eläinlääkinnälliset rajatarkastusasemat on EY-säädösten mukaan joka tapauksessa perustettava ja tarkastukset on siellä tehtävä.

Eläinten ja muiden eläimistä saatavien tuotteiden kuin elintarvikkeiden osalta eläinlääkinnällisestä rajatarkastuksesta perittävän maksun arvioidaan jonkin verran nousevan nykyisestä, kun tarkastus siirtyy maa- ja metsätalousministeriön järjestettäväksi. Tarkastuksen suoritettava raja-eläinlääkäri ei siis enää perisi eläinlääkinnällisen rajatarkastuksen suorittamisesta palkkioita suoraan tuojilta, vaan tarkastusmaksun perisi tuojalta maa- ja metsätalousministeriö, joka maksaisi palkkion niille raja-eläinlääkäreille, jotka ministeriö olisi tähän tehtävään valtuuttanut.

Tämä lisää jonkin verran hallinnollisia kuluja, jotka tulisi tarkastusmaksussa ottaa huomioon. Lisäksi huomioon otettavaksi tulevat ne muut toimintakustannukset, jotka valtion maksuperustelain mukaan on tarkastusmaksua määrättäessä otettava huomioon.

Direktiivien edellyttämä eläinlääkinnällisen rajatarkastusmenettely sinänsä aiheuttaa tuojille lisäkustannuksia, koska tarkastusta

varten tuontierät on tuotava maahan hyväksyttyjen rajanylityspaikkojen kautta ja kuljettava edelleen eläinlääkinnällisille rajatarkastusasemille. Lisäksi tuontierät on tarkastusta varten mahdollisesti purettava kuljetusvälineestä ja tarkastuksen jälkeen lastattava uudelleen. Nämä logistiset kustannukset johtuvat kuitenkin EY-lainsäädännön edellyttämästä menettelystä ja niihin voidaan viranomaisten puolelta vaikuttaa vain rajoitetusti, pyrkimällä järjestämään tarkastusmenettely mahdollisimman tehokkaaksi.

#### 4.2. Organisaatioon kohdistuvat vaikutukset

Eläinlääkinnällisen rajatarkastuksen järjestämisen keskittäminen maa- ja metsätalousministeriöön edellyttää, että ministeriön eläinlääkintä- ja elintarvikeosastolle perustetaan näistä tehtävistä vastaava yksikkö. Yksikköön tulisi 8 virkaa. Viroista kaksi olisi uusia, viisi virkaa siirrettäisiin eläinlääkintä- ja elintarvikelaitoksesta ja yksi virka osoitettaisiin maa- ja metsätalousministeriön muista tehtävistä. Näistä kuusi virkaa osoitettaisiin varsinaisiin rajatarkastustehtäviin eläinlääkinnällisille rajatarkastusasemille.

Kaksi virkaa osoitettaisiin hallinto- ja säädösvalmistelutehtäviin, joista oleellisen osan muodostaa osallistuminen EU:n lainsäädännön valmisteluun komission ja neuvoston työryhmissä sekä pysyvässä eläinlääkintäkomiteassa. Kolmansista maista tapahtuvan tuonnin ehtojen harmonisoimiselle on EU:n piirissä paineita, sillä kansallisten tuontiehtojen soveltaminen harmonisoimattomien tuotteiden osalta on erittäin monimutkaista ja hankalaa. Lisäksi harmonisoidutkin tuontiehdot muuttuvat sangen usein etenkin lähtömaan eläintautilanteessa tapahtuvien muutosten johdosta.

Henkilökuntatarve on arvioitu nykyisten eläinlääkinnälliseen rajatarkastukseen tulevien tuontierien perusteella sekä voimassa olevien kansainvälisten sopimusten edellyttämällä tarkastustiheyksillä.

#### 5. Asian valmistelu

Esitys on valmisteltu maa- ja metsätalousministeriössä virkatyönä.

Esityksestä pyydettiin lausunto kauppaa ja teollisuusministeriöltä, sosiaali- ja terveystieteiden ministeriöltä, oikeusministeriöltä, valtiovarainministeriöltä, eläinlääkintä- ja elintarvikelai-

tokselta, elintarvikevirastolta, kasvintuotannon tarkastuskeskuksesta, tullilaitokselta, lääninhallituksilta, maaseutuelinkeinopiireiltä, Elintarviketeollisuusliitolta, Suomen Päivittäistavarakauppayhdistykseltä, Suomen Kalakauppiasliitolta, Maa- ja metsätalous-tuottajain Keskusliitolta, Svenska Lantbruksproducenternas Centralförbundilta, Elintarvikealan Kuljetusyritykset ry:ltä, Suomen Eläinlääkäriiliitolta, Suomen Hippokselta, Kotieläinjalostuskunta FABAlta, Suomen Kuluttajaliitolta sekä Kuluttajat - Konsumenterna ry:ltä. Lisäksi asiassa on kuultu sisäasiainministeriötä ja Suomen Kuntaliittoa, joilla ei ollut esitykseen huomautettavaa.

Saaduissa lausunnoissa pidettiin pääsääntöisesti hyvänä ehdotetun lain mukaista järjestelmää, jossa kolmansista maista tapahtuvan tuonnin tarkastuksia koskevat säännökset erotetaan sisämarkkinasäännöksistä.

Kauppaa ja teollisuusministeriö, sosiaali- ja terveysministeriö, valtiovarainministeriö, elintarvikevirasto, eräät lääninhallitukset ja Suomen Eläinlääkäriiliitto eivät kuitenkaan pitäneet eläinlääkinnällisen rajatarkastuksen ehdotettua siirtoa maa- ja metsätalousministeriön järjestettäväksi hyvänä ratkaisuna. Ne pitivät sitä valtionhallinnon yleisten kehittämisperiaatteiden vastaisena. Myös Elintarviketeollisuusliitto kiinnitti asiaan huomiota, mutta ei sinänsä vastustanut siirtoa. Valtiovarainministeriö esitti lisäksi, että elintarvikkeiden tarkastus tulisi saada yhden lain piiriin ja että tarkastusmaksut tulisi porrastaa sen mukaan, jäävätkö tuontierät Suomeen vai viedäänkö ne edelleen. Eläinlääkinnällisen rajatarkastuksen siirtoa maa- ja metsätalousministeriöön koskevat järjestelyt sisältyvät kuitenkin valtion vuoden 1997 talousarvioesitykseen. Maksuja ei voi porrastaa tuontierän määrän mukaan, koska tuontitarkastusmenettely on sama riippumatta siitä jääkö tuontierä Suomeen vai viedäänkö se edelleen muualle EY:n alueelle.

Yksityiskohtien osalta lausunnoissa kiinnitettiin huomiota hyväksytyissä satamissa suoritettavia tarkastuksia tekeviin viranomaisiin sekä niihin säännöksiin, jotka koskivat maahan jo tuotuihin eläimiin ja tavaroihin kohdistuvia toimenpiteitä. Nämä huomautukset on otettu lakiehdotuksessa huomioon. Samoin oikeusministeriön esittämät huomautukset ehdotetun lain tiedonsaanti-, salassapito- ja rangaistussäännöksiin on otettu huomioon.

Suomen Päivittäistavarakauppayhdistys

katsoi, että tuojan avunantovelvollisuutta koskeva säännös tulisi olla rajoitetumpi ja päävastuu eläinlääkinnällisen rajatarkastuksen yhteydessä tehtävästä tavarankäsittelystä tulisi olla viranomaisten tehtävänä. Tuojan logistiset kustannukset tulisi minimoida ja pyrkiä järjestelmään, jossa kaikki eri lakien mukaiset tuontitarkastustoimenpiteet tehdään yhdellä kertaa. Samoin tuontitarkastuksesta perittävän maksun osalta tulisi pitäytyä vanhassa järjestelmässä. Myös Suomen Kalakauppiasliitto toi esille lausunnossaan, että eläinlääkinnällinen rajatarkastus tulisi järjestää mahdollisimman joustavalla tavalla eikä tarkastusbyrokratiaa tulisi lisätä. Eläinlääkinnällinen rajatarkastus on kuitenkin asianomaisissa direktiiveissä varsin tarkasti määritelty, joten varsinaisen tarkastusmenettelyn osalta ei juuri ole kansallisesti harkintavaltaa.

Elintarviketeollisuusliitto, Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitto ja Svenska Lantbruksproducenternas Centralförbund sekä eräät lääninhallitukset esittivät, että laissa tulisi olla säännökset tuontierä koskevien tietojen ilmoittamisesta paikallisille valvontaviranomaisille. Tämän ei kuitenkaan katsottu olevan toteutettavissa, koska tuontierien määränpää ei useinkaan ole eläinlääkinnällistä rajatarkastusta tehtäessä tiedossa.

## **6. Muita esitykseen vaikuttavia seikkoja**

### **6.1. Riippuvuus muista esityksistä**

Esitys liittyy valtion vuoden 1997 talousarvioesitykseen ja on tarkoitettu käsiteltäväksi sen yhteydessä.

Hygienialakien osalta on tarkoituksena, että ne yhdistetään yhdeksi laiksi, joka tulisi voimaan vuoden 1997 alusta. Tässä yhteydessä niistä poistettaisiin kolmansista maista tapahtuvan tuonnin ehtoja ja tuontitarkastusta koskevat säännökset. Ne sisältyvät tässä esityksessä ehdotettuun lakiin eläinlääkinnällisestä rajatarkastuksesta. Hygienialakien yhdistämistä koskeva hallituksen esitys annetaan erikseen.

### **6.2. Riippuvuus kansainvälisistä sopimuksista ja velvoitteista**

Esitys liittyy eläinlääkinnällistä rajatarkastusta koskevien EY:n direktiivien täytäntöönpanoon siten kuin kohdissa 2.2, 2.3 ja 3 on esitetty.

## YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT

## 1. Lakiehdotusten perustelut

## 1.1. Laki eläinlääkinnällisestä rajatarkastuksesta

## 1 luku. Yleiset säännökset

1 §. *Lain tarkoitus.* Lain tarkoituksena olisi estää eläintautien leviäminen kolmansista maista Suomeen tuotavien tai Suomen kautta muualle EY:n alueelle tai kolmansiiin maihin kuljetettavien *eläinten ja tavaroiden* välityksellä. Eläimistä saatavien elintarvikkeiden osalta lain tarkoituksena olisi lisäksi turvata sellaisten elintarvikkeiden elintarvikehygieeninen laatu, jotka tuodaan kolmansista maista Suomeen tai viedään Suomen kautta muualle EY:n alueelle.

Lailla yhdistettäisiin eläintautilain ja hygienialakien ne säännökset, jotka koskevat eläintautien vastustamista ja eläimistä saatavien elintarvikkeiden elintarvikehygieenisen laadun turvaamista kolmansista maista tahtuvan tuonnin yhteydessä.

2 §. *Soveltamisala.* Laki koskisi sekä sitä tarkastusta, joka kolmansista maista tuotaville eläimille ja tavaroille olisi eläintautien vastustamiseksi ja elintarvikehygieenisen laadun turvaamiseksi tehtävä, että niitä tuontiehtoja, jotka tätä varten ovat tarpeen.

Laki koskisi myös kauttakuljetusta kolmansista maista Suomen alueen läpi muualle EY:n alueelle tai kolmansiiin maihin, ellei EY:n oikeusjärjestys muuta edellytä. Laki koskisi myös sellaista kauttakuljetusta, jossa tietystä kolmannesta maasta tuotava erä palaa sinne myös takaisin. EY:n oikeusjärjestyksellä tarkoitettaisiin ehdotetussa laissa paitsi sitovia EY-säädöksiä myös EY:n tuomioistuimen ratkaisuihin johtuvia oikeusohjeita.

Lisäksi laki koskisi tuontia tullivarastoihin, vapaa-alueille ja vapaavarastoihin. Kyseiset varastot ja alueet on määritelty tullilainsäädännössä. Ne ovat alueita, joissa tuontierä voidaan säilyttää ennen niiden tullausta. Eläinlääkinnällistä rajatarkastusta koskevat direktiivit edellyttävät, että myös näihin vietävät tuontierät ovat eläinlääkinnällisen tarkastuksen piirissä.

Asianomainen ministeriö, joka valtioneuvoston ohjesäännön 21 §:n mukaan on maa-

ja metsätalousministeriö, määritteli tarkemmin lain soveltamisalaan kuuluvat eläimet ja tavarat. Tämä on tarpeen sen vuoksi, että eläintauteja voivat eläinten lisäksi levittää hyvin erilaiset tavarat, joiden luetteleminen lakitasolla johtaisi pitkiin ja yksityiskohtaisiin luetteloihin. Määräyksiä antaessaan ministeriö on sidottu lain tarkoitukseen, joka on eläintautien vastustaminen ja eläimistä saatavien elintarvikkeiden elintarvikehygieenisen laadun turvaaminen.

Eläimiä ja tavaroita, jotka tulisivat kyseeseen, ovat elävät eläimet ja niiden sukusolut; kuolleet eläimet ja eläinten osat; eläimistä saatavat tuotteet; jätteet, rehut ja lannoitteet, jotka sisältävät eläimistä peräisin olevia aineksia; eläinten lanta, virtsa ja muut eritteet; eläintauteja aiheuttavat bakteeri-, virus- ja niihin verrattavat pieneliöviljelmät sekä eläimille tarkoitetut rokotteet, seerumit ja niiden kaltaiset tuotteet; heinät ja oljet; tavarapäilykset, säilytysastiat, pakkaustarvikkeet ja lumput, joista voi aiheutua eläintautien leviämisen vaaraa; eläinten tuotannossa, hoidossa tai pitopaikoissa käytetyt esineet, varusteet ja vaatteet; sekä eläinten ja niistä saatujen tuotteiden säilytykseen, pakkaamiseen tai kuljetukseen käytetyt esineet.

3 §. *Suhde eläinsuojelulakiin.* Pykälässä olisi viittaus eläinsuojelulakiin. Kolmansista maista tuotaville eläimille tuonnin yhteydessä tehtävän eläinsuojelullisen tarkastuksen tekee rajaeläinlääkäri. Tarvittavat säännökset sisältyvät pääsääntöisesti jo eläinsuojelulakiin. Rajaeläinlääkärin tekemiä eläinsuojelullisia tarkastuksia koskevia säännöksiä ei kuitenkaan ole tarkoituksenmukaista siirtää eläinsuojelulaista ehdotettuun lakiin, koska ne ovat osa eläinten kuljetusta koskevia eläinsuojelusäännöksiä, joita ei ole syytä hajoittaa eri lakeihin.

4 §. *Määritelmät.* Pykälässä määriteltäisiin rajaeläinlääkäri ja valvontaviranomainen.

Rajaeläinlääkärin nimikkeellä oleva eläinlääkäri voisi olla joko maa- ja metsätalousministeriön palveluksessa oleva virkamies, jonka tehtävänä eläinlääkinnällisten rajatarkastusten suorittaminen on, tai ministeriön tähän tehtävään valtuuttama muu laillistettu eläinlääkäri. Mahdollisuus valtuuttaa muunkin eläinlääkäriä rajaeläinlääkäriksi on tarpeen eläinlääkinnällisen rajatarkastuksen

joustavan järjestämisen vuoksi muun muassa päivystysaikana ja koska eläinlääkinnällistä rajatarkastusta vaativien tuontierien määrä voi vaihdella suuresti, jolloin tarkastushenkilökunnan määrä voi ajoittain vaihdella. Rajaeläinlääkäriksi valtuuttaminen edellyttää luonnollisesti asianomaisen suostumusta kyseiseen tehtävään.

## 2 luku. **Tuontiehdot ja eläinlääkinnällinen rajatarkastus**

5 §. *Tuontiehdot.* Asianomainen ministeriö antaisi tarkemmat määräykset niistä eläintauti- ja elintarvikehygieenisistä vaatimuksista, jotka kolmansista maista tuotavien eläinten ja tavaroiden on täytettävä. Tuonti voitaisiin määrätä myös luvanvaraiseksi, jos EY-säädöksistä ei muuta johdu. Lupamenettelyä tarvitaan erityisesti tilanteissa, joissa tuonnin edellytyksenä olevat eläintautivaatimukset voidaan asettaa vain tapauskohtaisesti tai jos tuontiehtojen noudattamisen tehokas valvonta edellyttää lupamenettelyä. Tuonti tai kauttakuljetus voitaisiin pykälässä määritellyissä tapauksissa myös kieltää tai asettaa sille ehtoja.

Eläintautien vastustamiseksi on tarpeen voida antaa määräyksiä tuontierän käsittelystä myös maahantuonnin jälkeen. Sama koskee myös kuljetusvälinettä ja muita tuontiin liittyviä esineitä, joiden osalta voi olla eläintautien leviämisen vaaraa. Kyseeseen voivat tältä osin tulla esimerkiksi tuontieläimiä kuljettaneessa autossa käytetyt kuivikkeet ja heinät sekä muut rehut tai tuontierän kanssa kosketuksiin joutuneet pakkaukset. Tapauksesta riippuen voi olla tarpeen antaa määräyksiä muun muassa kuljetusvälineen tarvittavasta desinfiointista sekä siellä olleiden kuivikkeiden ja rehujen hävittämisestä.

Asianomaisen ministeriön olisi määräyksiä antaessaan otettava huomioon EY-lainsäädännön asettamat vaatimukset.

6 §. *Hyväksytyt rajanylityspaikat.* Pykälä sisältäisi eläinlääkinnällistä rajatarkastusta koskevien direkttiivien edellyttämät säännökset siitä, että kolmansista maista tuotavat eläimet ja tavarat on tuotava maahan hyväksytyjen rajanylityspaikkojen kautta. Asianomainen ministeriö antaisi tästä EY-lainsäädännön edellyttämät tarkemmat määräykset.

Velvollisuus tuontiin hyväksytyjen rajanylityspaikkojen kautta koskisi niitä eläimiä ja tavaroita, joille on tehtävä eläinlää-

kinnallinen rajatarkastus. Tärkeimmät eläinlääkinnällistä rajatarkastusta koskevien direkttiivien mukaiset poikkeukset tästä pääsäännöstä koskevat matkustajan mukanaan tuomia pieniä elintarvike-eriä ja lemmikkieläimiä sekä laiva- ja lentokonemuonitukseen meneviä eriä.

7 §. *Eläinlääkinnällinen rajatarkastus.* Asianomainen ministeriö määritteli tarkemmin sen, mille eläimille ja tavaroille ja missä laajuudessa eläinlääkinnällinen rajatarkastus tulee tehdä. Asianomainen ministeriö antaisi myös muut eläinlääkinnällisen rajatarkastuksen suorittamista koskevat määräykset. Määräyksiä annettaessa olisi otettava huomioon EY-lainsäädännön asettamat vaatimukset. Eläinlääkinnällistä rajatarkastusta koskevissa direktiiveissä tarkastusmenettelystä on määrätty varsin yksityiskohtaisesti.

Eläinlääkinnällistä rajatarkastusta koskevien direkttiivien mukaan tuojan on tehtävä tuonnista ennakoilmoitus valvontaviranomaisille. Asianomainen ministeriö antaisi myös tästä tarkemmat määräykset.

## 3 luku. **Tarkastusviranomaiset**

8 §. *Eläinlääkinnällisen rajatarkastuksen suorittavat viranomaiset.* Asianomainen ministeriö (maa- ja metsätalousministeriö) huolehtisi eläinlääkinnällisen rajatarkastuksen järjestämisestä. Eläinlääkinnällisen rajatarkastuksen suorittaisi asianomaisten direkttiivien määräysten mukaisesti rajaeläinlääkäri. Tarkastuksessa voitaisiin käyttää avustavaa henkilökuntaa. Tuojan avunantovelvollisuudesta tarkastuksen suorittamisessa säädetäisiin 15 §:ssä.

Pykälä sisältäisi myös säännöksen siitä, että asianomaisen ministeriön raja-eläinlääkäriksi valtuuttama eläinlääkäri toimii tässä tehtävässään virkavastuulla. Eläinlääkinnällinen rajatarkastus sisältää julkisen vallan käyttämistä, jolloin tehtävän suorittajalla on oltava samanlainen vastuu, oli hän sitten virkasuhteessa tai tehtävään muutoin määrätty.

9 §. *Tullivarastot, vapaa-alueet ja vapaavarastot.* Eläinlääkinnällistä rajatarkastusta koskevien direkttiivien mukaisesti rajaeläinlääkärin on valvottava myös tullivarastoissa, vapaa-alueilla ja vapaavarastoissa säilytettäviä sellaisia tuontieriä, jotka kuuluvat eläinlääkinnällisen rajatarkastuksen piiriin. Koska kyseiset varastot ja alueet liittyvät muutoin tullin toimialaan, hoidettaisiin valvonta raja-

eläinlääkärin ja tulliviranomaisten yhteistyönä.

Eläinlääkinnällistä rajatarkastusta koskevat direktiivit sisältävät tuojaa koskevia ja tuontierien varastointia koskevia säännöksiä. Näitä koskevat määräykset annettaisiin asianomaisen ministeriön päätöksellä.

**10 §. Eläinlääkinnällisen rajatarkastuksen ulkopuolelle jäävien eläinten ja tavaroiden tarkastus.** Pykälässä tarkoitetut eläimet ja tavarat on mainittu edellä 6 §:n perusteluissa. Eläintauti- ja elintarvikehygieenisten tuontiehtojen valvonnasta huolehtisi nykyiseen tapaan tullilaitos. Tämä sisältää lähinnä tuontiasiakirjojen tarkastamista. Tarvittaessa rajaeläinlääkäri antaisi tulliviranomaisille virka-apua eläinlääketieteellistä erikoisasiantuntemusta vaativien tapausten osalta.

Kolmannen maan lipun alla purjehtivista aluksista hyväksytyihin satamiin purettujen kalastustuotteiden tarkastuksen osalta valvontaviranomaisia voisivat olla rajaeläinlääkärin lisäksi tulliviranomainen tai muu valtion tai kunnan taikka kuntayhtymän viranomainen sen mukaan kuin maa- ja metsätalousministeriö kyseisen valtion viranomaisen tai kunnan taikka kuntayhtymän kanssa sopii. Kolmannen maan lipun alla purjehtivista aluksista purettujen kalastustuotteiden tarkastus on uusi tehtävä ja näin voitaisiin paikalliset olosuhteet huomioonottaen järjestää tarkastus tarkoituksenmukaisimmalla tavalla siinä tapauksessa, että kolmansien maiden lipun alla purjehtivista aluksista lasteja haultaisiin purkaa Suomen hyväksytyihin satamiin. Toistaiseksi tätä toimintaa ei ole ollut.

Jos ministeriö ja asianomainen kunta tai kuntayhtymä sopisivat, että hyväksytyissä satamissa tehtävä tarkastus tulisi kunnan viranomaisen tehtäväksi, saisi kunta tai kuntayhtymä tämän tehtävän suorittamisesta valtiolta korvauksen. Eläinlääkinnällisen rajatarkastuksen järjestäminen kuuluu ehdotetun lain mukaan valtion tehtäväksi. Järjestelyn tarkoituksena olisi, että käytännön tarkastustoiminnan järjestämisessä voitaisiin ottaa paikalliset olosuhteet huomioon, mutta tehtävää ei ole tarkoitus siirtää kunnan toimialaan kuuluvaksi. Kunnallinen viranomainen ei myöskään voisi tarkastuksen johdosta ryhtyä tuontierän hylkäämistoimiin, vaan tätä varten sen tulisi siirtää asia maa- ja metsätalousministeriön ratkaistavaksi. Tästä säädettäisiin tarkemmin 17 §:ssä.

#### 4 luku. Tiedonsaanti- ja tarkastusoikeus

**11 §. Tiedonsaantioikeus.** Pykälä sisältäisi säännökset tämän lain mukaisten tarkastusten ja valvonnan edellyttämästä valvontaviranomaisten tiedonsaantioikeudesta. Valvonnassa tarvittavia tietoja saattaa olla muilla viranomaisilla, esimerkiksi rajaeläinlääkärin tarvitsemia tietoja tulliviranomaisilla. Kaksinkertaisen työn välttämiseksi valvontaviranomaisilla olisi oikeus saada kyseisiä tehtäviä varten tarvittavia tietoja myös muilta valtion ja kunnan viranomaisilta. Tiedonsaantioikeus koskisi myös eläinlääkinnällistä rajatarkastusta koskevien direktiivien edellyttämällä tavalla kuljetusvälineiden lastiluette-loja.

**12 §. Tarkastusoikeus.** Tarkastusten suorittaminen voi edellyttää tarkastusviranomaisen pääsyä tiloihin, joissa tarkastettavia tuontierä säilytetään, tai kuljetusvälineisiin, joilla niitä kuljetetaan. Pykälä sisältäisi tätä koskevan säännöksen.

**13 §. Ulkomaiset tarkastajat.** Komission tarkastajat suorittavat jäsenvaltioihin tarkastuskäyntejä sen varmistamiseksi, että jäsenvaltiot ovat panneet EY-lainsäädännön täytäntöön ja myös soveltavat sitä. Näiden tarkastusten suorittamiseksi heillä on oltava vastaavat tiedonsaanti- ja tarkastusoikeudet kuin kotimaisilla valvontaviranomaisilla.

Pykälässä mainitulla muulla Suomea sitovalla kansainvälisellä sopimuksella tarkoitetaan eläinlääkintäalan vastaavuussopimuksia, joista komissio parhaillaan käy neuvotteluja kolmentoista kolmannen maan kanssa. Neuvottelujen tarkoituksena on sopia siitä, millä ehdoilla toisaalta EU ja toisaalta kyseinen kolmas maa voivat pitää toistensa eläinlääkintälainsäädäntöä toisiaan vastaavana, jolloin rajalla tapahtuvien tarkastusten tiheyttä voitaisiin alentaa. Vastaavuussopimukset sisältävät myös määräykset siitä, miten toisaalta kyseisen kolmannen maan ja toisaalta EU:n viranomaiset tarkastavat toistensa eläinlääkintähallinnon ja eläinlääkinnällisten tarkastusten ja valvonnan toimivuuden. Tätä varten nämä kolmannen maan viranomaiset tulisi rinnastaa komission tarkastajiin tiedonsaanti- ja tarkastusoikeuden osalta.

**14 §. Valvontaviranomaisten tiedonkeruu ja ilmoittamisvelvollisuus.** Eläinlääkinnällistä rajatarkastusta koskevat direktiivit edellyttävät eläinlääkinnällistä rajatarkastusta koskevien tietojen keräämistä. Direktiivit sisältävät myös määräykset niin kutsutun ANIMO-

viestin lähettämisestä eläinlääkinnälliseen rajatarkastukseen tulleista tuontieristä. ANIMO-viestillä ilmoitetaan muille valvontaviranomaisille ja muille jäsenvaltioille eläinlääkinnälliseen rajatarkastukseen tulevien erien tarkastuksen tuloksesta ja muuta tähän liittyvää tietoa. Asianomainen ministeriö antaisi tästä eläinlääkinnällistä rajatarkastusta koskevien direktiivien edellyttämät määräykset.

## 5 luku. **Tuojan velvollisuudet ja tarkastuksen johdosta suoritettavat toimenpiteet**

*15 §. Tuojan avunantovelvollisuus.* Tuontierän tarkastaminen saattaa edellyttää apua esimerkiksi tarkastettavan eläimen käsittelyssä tai kuljetuslaatikoiden siirtämisessä, purkamisessa kuljetusvälineestä tai avaamisessa tarkastusta varten. Tuojan tai tämän edustajan olisi annettava kustannuksellaan tarkastuksen suorittavalle viranomaiselle tätä varten tarvittava apu. Näiden olisi myös kustannuksellaan suoritettava ne toimenpiteet, jotka tarkastavat viranomaiset ehdotetun lain nojalla tämän tehtäväksi määräävät. Tuontierän tarkastettavaksi esittävää pidetään tuojan edustajana, jos tuoja itse ei ole esittämässä erää tarkastettavaksi tai tuojaa edustavalta muulta taholta, esimerkiksi asianomaiselta huolintaliikkeeltä ei tarvittavaa apua ole saatavissa.

*16 §. Rajaeläinlääkärin tekemän tarkastuksen johdosta suoritettavat toimenpiteet.* Pykälässä säädettäisiin niistä toimenpiteistä, joihin rajaeläinlääkärin suorittamassa tarkastuksessa hylättyjen tuontierien suhteen voidaan ryhtyä. Valinta eri toimenpiteiden välillä tulee tehtäväksi sen mukaan, mitä eläintautien vastustaminen ja elintarvikehygieenisen laadun turvaaminen edellyttää. Eläinten ja ihmisten terveyden turvaamiseksi saattaa joissakin tapauksissa olla välttämätöntä, että kyseisiin toimenpiteisiin voidaan ryhtyä jo siinä vaiheessa, kun epäillään tuontierän voivan levittää tarttuvaa eläintautia tai olevan elintarvikehygieeniseltä laadultaan ala-arvoisen.

*17 §. Muun viranomaisen tekemän tarkastuksen johdosta suoritettavat toimenpiteet.* Tulliviranomaisten ja valtion muun viranomaisen, jonka kanssa maa- ja metsätalousministeriö on sopinut hyväksytyissä satamissa tehtävien tarkastusten tekemisestä, suorit-

tamissa tarkastuksissa havaitsemien puutteiden osalta asianomainen ministeriö määräisi, mihin toimenpiteisiin erän suhteen on ryhdyttävä. Eläinten ja ihmisten terveyden turvaamiseksi tarvittavan toimenpiteen valinta edellyttää eläinlääketieteellistä asiantuntemusta. Asianomaisen ministeriön määräykset voitaisiin antaa yleisinä tai tiettyä yksittäistapausta koskien.

Kunnan tai kuntayhtymän palveluksessa oleva viranomainen, joka sopimuksen mukaisesti hoitaisi tarkastuksen hyväksytyissä satamissa, ei tekisi itse tuontierän hylkäämiseen liittyviä päätöksiä vaan siirtäisi asian maa- ja metsätalousministeriön ratkaistavaksi. Tällöin vastuu päätöksestä säilyisi valtion viranomaisella eikä siirtyisi kunnalle.

*18 §. Maahan tuodussa eläimessä tai tavarama myöhemmin todetut puutteet.* Tuontierän osalta voi vasta myöhemmin paljastua, että se ei täytäkään tuonnille asetettuja vaatimuksia. Eläintautien vastustaminen voi tällöin edellyttää, että kyseisen tuontierän suhteen on ryhdyttävä samanlaisiin toimenpiteisiin kuin mihin ryhdyttäisiin, jos puute olisi selvinnyt jo tuontitarkastuksen yhteydessä. Eläintautien vastustamiseksi on tarpeen, että eläinten osalta mainitut toimenpiteet voitaisiin kohdistaa myös kyseisen eläimen jälkeläisiin, alkioihin ja sulusoluihin sekä eläimistä saataviin tuotteisiin. Nämä kaikki voivat osaltaan levittää tarttuvia eläintautia. Pykälä sisältäisi tätä koskevat säännökset.

Eläintautilain mukaiset alue- ja paikallisviranomaiset ovat läänin- ja kunnaneläinlääkärit. Selvyyden vuoksi lakiin otettaisiin maininta heidän velvollisuudestaan ryhtyä eläintautilain mukaisiin toimenpiteisiin, jos kolmannesta maasta tuodun eläimen tai tavarantoetaan tai epäillään aiheuttavan eläintautilain mukaan vastustettavien eläintautien leviämisen vaaraa.

*19 §. Uhkasakko ja teettäminen.* Ihmisten ja eläinten terveyden suojelemiseksi voitaisiin tarvittaessa ryhtyä tämän pykälän mukaisiin pakkotoimiin. Teettämisestä aiheutuvat kustannukset perittäisiin tuojalta tai tämän edustajalta uhkasakkolain mukaisesti.

*20 §. Tuontiselvitysten täydentäminen ja tuojan kuuleminen.* Ehdotetun pykälän mukainen tuontiselvitysten täydentäminen koskisi lähinnä tuontiasiakirjojen täydentämistä, jos tämä on kohtuullisessa ajassa tehtävissä. Pykälä sisältäisi myös säännöksen tuojan tai tämän edustajan kuulemisesta.

## 6 luku. Palkkiot, kustannukset ja maksut

21 §. *Palkkiot.* Niille rajaeläinlääkäreille, jotka eivät ole maa- ja metsätalousministeriön virkamiehiä, vaan jotka ministeriö olisi valtuuttanut toimimaan rajaeläinlääkärinä, maksettaisiin tästä tehtävästä palkkio ja matkakustannusten korvausta. Palkkio määräytyisi samoin perustein kuin nykyisinkin, eli maa- ja metsätalousministeriö vahvistaisi sen noudattaen soveltuvin osin kunnallisen yleisen virka- ja työehtosopimuksen eläinlääkäriliitteen mukaisia korvauksia. Nykyisin rajaeläinlääkäreille heidän suorittamistaan tarkastuksista maksettavat korvakset perustuvat eläintautilain 15 §:ssä olevien vastaavien säännösten nojalla annettuun maa- ja metsätalousministeriön päätökseen.

Kunnaneläinlääkäreille maksetaan viranomaisen määräyksestä suoritetuista eläintautilain mukaisista toimenpiteistä valtion varoista eläinlääkäreiden toimituspalkkiosta annetun asetuksen (1269/89) mukainen korvaus. Pykälään otettaisiin selvyiden vuoksi maininta myös kunnaneläinlääkäreille suoritettavasta korvauksesta tapauksissa, joissa kunnaneläinlääkäri määrätään suorittamaan ehdotetun lain 18 §:n mukaisia tehtäviä eläintautien leviämisen estämiseksi kolmansista maista tuotujen eläinten tai tavaroiden osalta.

22 §. *Kustannukset.* Pykälä sisältäisi tuojaa tai tämän edustajaa koskevan säännöksen siitä, että he vastaavat aiheuttamisperiaatteen mukaisesti ehdotetun lain mukaisten toimenpiteiden aiheuttamista kustannuksista.

23 §. *Maksut.* Ehdotetun lain mukaisista tarkastuksista valtiolle perittävä maksu määräytyisi valtion maksuperustelain mukaan, jollei EY-lainsäädännöstä muuta johdu. Asianomainen ministeriö antaisi tarkastusmaksuja koskevien EY-säädösten mukaiset tarkemmat määräykset. Säännös vastaa nykyistä tilannetta.

Direktiivi 96/43/EY määrittelee minimimaksut kolmansista maista tuotavien eläinten ja kalastustuotteiden eläinlääkinnällisille tarkastuksille. Lihan osalta minimimaksu on jo määritelty aikaisemmin. Minimimaksusta saadaan poiketa ja periä todelliset tarkastuskustannukset silloin kuin nämä ovat minimimaksuja korkeammat. Suomen osalta kolmansista maista tapahtuvan tuonnin tuontitarkastuksista peritään omakustannusarvon mukainen maksu.

## 7 luku. Erinäiset säännökset

24 §. *Salassapitovelvollisuus.* Pykälä sisältäisi tavanomaisen valvontaviranomaisten ja eläinlääkinnällisessä rajatarkastuksessa käytettävää avustavaa henkilökuntaa koskevan salassapitovelvollisuutta koskevan säännöksen. Eläinlääkintälainsäädännössä vastaava säännös sisältyy jo hygienialakeihin.

25 §. *Muutoksenhaku.* Rajaeläinlääkärin ehdotetun lain nojalla antamaan päätökseen haettaisiin muutosta lääninoikeudelta hallintolainkäyttölaissa (586/96) säädettyssä järjestyksessä. Rajaeläinlääkärin osalta tämä olisi yhdenmukaista eläinsuojelulain säännösten kanssa. Niiden mukaan rajaeläinlääkärin päätöksestä valitetaan lääninoikeuteen. Eläinten osalta samassa tarkastuksessa saattaa tulla tarkastettavaksi sekä eläintauti- että eläinsuojeluvuorokäytön noudattaminen. Tällöin myös muutoksenhaun tarkastuspäätöksestä tulisi olla samanlainen. Toisaalta ei ole tarkoituksenmukaista, että rajaeläinlääkärin päätökseen haettaisiin muutosta eri viranomaiselta riippuen siitä, koskeeko tarkastuspäätös eläimiä vai tavaroita.

Asianomaisen ministeriön päätöksen haettaisiin muutosta hallintolainkäyttölain mukaisesti valittamalla korkeimpaan hallinto-oikeuteen. Tulliviranomaisten päätökseen muutoksenhaku tehtäisiin tullilain (1466/94) mukaisen järjestelmän mukaisesti. Jos hyväksytyissä satamissa tehtävä tarkastus on maa- ja metsätalousministeriön ja valtion muun viranomaisen kanssa sovittu annettavaksi valtion muun viranomaisen tehtäväksi, tehtäisiin päätöksestä valitus siten kuin kyseisen viranomaisen päätöksestä muutoinkin valitetaan.

Kunnan tai kuntayhtymän viranomaiset eivät ehdotetun lain mukaan tulisi tekemään lopullisia päätöksiä sellaisissa asioissa, joissa tuontierä tulisi hylättäväksi, vaan asia siirrettäisiin asianomaisen ministeriön ratkaistavaksi. Tämän vuoksi kunnalliset viranomaiset eivät tulisi tekemään päätöksiä, joista asianomaisella olisi intressiä valittaa.

Valitukset olisi asian luonteen vuoksi käsiteltävä kiireellisinä.

26 §. *Täytäntöönpano.* Valvontaviranomaisen päätös voitaisiin määrätä pantavaksi täytäntöön ennen kuin se on saanut lainvoiman. Tämä on tarpeen siksi, että ehdotetun lain mukaisten toimenpiteiden tarkoituksena on suojata ihmisten ja eläinten terveyttä. Tällöin esiintyy usein tapauksia, jolloin toimenpitei-

siin ryhtymistä ei voida lykätä mahdollisen muutoksenhaun käsittelemisen ajaksi ilman, että päätös käytännössä menettää merkityksensä.

27 §. *Rangaistussäännökset.* Pykälä sisältäisi ehdotetun lain rikkomista koskevat rangaistussäännökset. Rangaistussäännökset olisi jaettu kahteen luokkaan teon törkeysasteen mukaan.

28 §. *Menettämisseuraamus.* Pykälä sisältäisi ehdotetun lain vastaisesti maahan tuotuja eläimiä ja tavaroita koskevaa menettämisseuraamusta koskevat säännökset.

29 §. *Virka-apu.* Pykälä sisältäisi poliisin ja tullilaitoksen antamaa virka-apua koskevan säännöksen. Tullilaitoksen osalta pykälä koskisi sitä virka-apua, jota esimerkiksi rajaeläinlääkärin tulisi tarvittaessa tulliviranomaisilta saada. Tullilaitoksen ehdotetun lain mukaiset erityiset tarkastus- ja valvonta-tehtävät on määritelty ehdotetussa laissa erikseen.

30 §. *Tarkemmat säännökset ja määräykset.* Lain täytäntöönpanoa koskevia yleisiä säännöksiä voitaisiin antaa asetuksella tai sen nojalla asianomaisen ministeriön päätöksellä.

Pykälän toinen momentti sisältäisi säännökset, joilla ennakoitaisiin komission edellä mainitun direktiiviehdotuksen täytäntöönpanoa. Jos direktiiviehdotusta ei hyväksytä, ei momentissa säädettyjä valtuuksia määräysten antamiseen tulisi käyttämään.

31 §. *Voimaantulo.* Ehdotettu laki tulisi voimaan vuoden 1997 alusta lukien. Tällöin päättyvä liittymissopimuksen mukainen eläinlääkinnällisen rajatarkastuksen järjestämiselle eläinlääkinnällisillä rajatarkastusasemilla sovitettu siirtymäaika tuotteiden osalta.

## 1.2. Eläintautilaki

13 §. Pykälän 1 ja 2 momentin mukaan asetuksella voidaan säätää eläinten, eläimistä saatavien tuotteiden ja eläimistä peräisin olevien jätteiden sekä eläintautia mahdollisesti levittävien muiden esineiden ja tavaroiden luovutuksesta, kuljetuksesta, maastaviennistä, maahantuonnista ja kauttakuljetuksesta. Asetuksella voidaan säätää, että maa- ja metsätalousministeriön eläinlääkintä- ja elintarvikeosasto voi antaa määräyksiä edellä mainituista seikoista.

Kolmansista maista tapahtuvan tuonnin osalta on ehdotetulla lailla eläinlääkinnällisestä rajatarkastuksesta tarkoitus säätää maa-

hantuonnista ja kauttakuljetuksesta. Tätä koskeva viittaus ehdotetaan otettavaksi uudeksi 3 momentiksi. Pykälän 1 ja 2 momentissa olevat säännökset koskisivat tämän jälkeen maahantuonnin ja kauttakuljetuksen osalta muista Euroopan unionin jäsenvaltioista Suomeen toimitettavia eläimiä ja elintarvikkeita.

15 §. Pykälän 3 momentin mukaan eläimen omistajan tai haltijan on maksettava tarkastuksen tai toimenpiteen suorittajalle korvaus tarkastuksesta tai toimenpiteestä, joka aiheutuu muun muassa eläimen tai tavarat tuonnista. Säännös koskee myös rajaeläinlääkäreiden tuontierille eläintautien vastustamiseksi suorittamia tarkastuksia.

Koska eläinlääkinnällisen rajatarkastuksen järjestäminen tulisi eläinlääkinnällisestä rajatarkastuksesta annettavaksi lain mukaisesti maa- ja metsätalousministeriön tehtäväksi, eivät rajaeläinlääkärit voi enää tältä osin periä tarkastuskustannuksien palkkiota itselleen. Tarkastuksesta maksun perisi valtio, joka maksaa sellaiselle rajaeläinlääkärille, joka ei ole valtion virkamies, palkkion suoritusta tarkastuksesta. Tämän vuoksi ehdotetaan pykälään lisättäväksi uusi 4 momentti, joka sisältäisi maksujen osalta viittauksen ehdotettuun lakiin eläinlääkinnällisestä rajatarkastuksesta.

## 1.3. Eläinsuojelulaki

37 §. *Tarkastuseläinlääkäri ja rajaeläinlääkäri.* Pykälän 2 momentin mukaan rajaeläinlääkäri valvoo eläinsuojelulainsäädännön noudattamista rajanylityspaikan tai maastapoistumispaikan alueella. Momenttiin tulisi lisätä maininta eläinlääkinnällisen rajatarkastusaseman alueesta, sillä tämä ei ole välttämättä rajanylityspaikan yhteydessä.

39 §. *Tarkastus.* Pykälän 2 momentin mukaan rajaeläinlääkärillä on oikeus suorittaa eläinkuljetusta koskevia tarkastuksia rajanylityspaikan ja maastapoistumispaikan alueella. Momenttiin tulisi lisätä maininta eläinlääkinnällisen rajatarkastusaseman alueesta, sillä tämä ei ole välttämättä rajanylityspaikan yhteydessä.

50 §. *Virka-apu.* Poliisin on tarvittaessa annettava virka-apua valvontaviranomaisille, joihin rajaeläinlääkärikin eläinsuojelulain mukaan kuuluu. Pykälän 2 momenttiin ehdotetaan lisättäväksi säännös tullilaitoksen velvollisuudesta antaa rajaeläinlääkärille tar-

vittaessa virka-apua. Eläinsuojelulliset tarkastukset tehdään usein rajalla tullitoimipaikoilla ja tässä yhteydessä mahdollista virka-apua tarvittaessa tulliviranomaiset ovat jo paikalla.

**60 §. Korvaukset.** Pykälän 1 momentin mukaan eläimen omistajan tai haltijan on maksettava eläimen kuljetukseen liittyvän eläinsuojelullisen tarkastuksen suorittajalle korvaus tarkastuksesta.

Koska eläinlääkinnällisen rajatarkastuksen järjestäminen tulisi eläinlääkinnällisestä rajatarkastuksesta annettavaksi ehdotetun lain mukaisesti maa- ja metsätalousministeriön tehtäväksi, eivät rajaeläinlääkärit voi enää tältä osin periä tarkastuspalkkiota itselleen. Tarkastuksesta maksun perisi valtio, joka maksaa sellaiselle rajaeläinlääkärille, joka ei ole valtion virkamies, palkkion suoritusta tarkastuksesta. Tämän vuoksi ehdotetaan pykälään lisättäväksi uusi 3 momentti, joka sisältäisi rajaeläinlääkärin perimien maksujen osalta viittauksen ehdotettuun lakiin eläinlääkinnällisestä rajatarkastuksesta.

## **2. Tarkemmat säännökset ja määräykset**

Maa- ja metsätalousministeriön päätöksellä annettaisiin tarkemmat määräykset muun muassa kolmansista maista tuotavien eläinten ja tavaroiden tuonnille asetettavista eläintauti- ja elintarvikehygieenisistä vaatimuksista, niiden tarkastamiseen liittyvästä menettelystä ja tarkastukseen liittyvistä ilmoituksista, tuontierien säilyttämiseen tullivarastoissa, vapaa-alueilla ja vapaavarastoissa liittyvästä menettelystä sekä EY-säädösten edellyttämistä tarkastuksista perittävistä maksuista.

## **3. Voimaantulo**

Lait ehdotetaan tuleviksi voimaan vuoden 1997 alusta.

Edellä esitetyn perusteella annetaan Eduskunnan hyväksyttäväksi seuraavat lakiehdotukset:

## 1.

## Laki

## eläinlääkinnällisestä rajatarkastuksesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

## 1 luku

## Yleiset säännökset

## 1 §

## Lain tarkoitus

Tämän lain tarkoituksena on:

1) estää eläintautien leviäminen Euroopan yhteisön ulkopuolisista maista (*kolmannet maat*) Suomeen tuotavien tai kolmansista maista Suomen kautta edelleen kuljetettavien elävien eläinten sekä eläimistä saatavien elintarvikkeiden ja muiden eläintauteja mahdollisesti levittävien esineiden (*tavara*) välityksellä; ja

2) turvata kolmansista maista Suomeen tai Suomen kautta muualle Euroopan yhteisön alueelle tuotavien eläimistä saatavien elintarvikkeiden elintarvikehygieeninen laatu.

## 2 §

## Soveltamisala

Tätä lakia sovelletaan:

1) kolmansista maista Suomeen tuotaville tai Suomen alueen kautta edelleen muualle Euroopan yhteisön alueelle tai kolmansiin maihin kuljetettaville eläimille ja tavaroille tuonnin tai kauttakuljetuksen yhteydessä tehtävään eläinlääkinnälliseen tarkastukseen; ja

2) edellä 1 kohdassa mainitulle tuonnille tai kauttakuljetukselle eläintautien vastustamiseksi ja elintarvikehygieenisen laadun turvaamiseksi asetettaviin vaatimuksiin.

Mitä tässä laissa säädetään tuonnista Suomeen, koskee myös tuontia tullivarastoihin, vapaa-alueille ja vapaavarastoihin, jollei tässä laissa tai sen nojalla annettavissa sään-

nöksissä tai määräyksissä toisin säädetä tai määrätä.

Asianomainen ministeriö määrää Euroopan yhteisön oikeusjärjestyksen mukaiset poikkeukset tämän lain soveltamisesta kauttakuljetuksiin.

Asianomainen ministeriö määrittelee tarkemmin ne eläimet ja tavarat, joita tämän lain säännökset koskevat.

## 3 §

## Suhde eläinsuojelulakiin

Eläimille tuonnin tai kauttakuljetuksen yhteydessä suoritettavista eläinsuojeluun liittyvistä tarkastuksista ja muista tuonnille eläinsuojelullisista syistä asetettavista ehdoista säädetään eläinsuojelulaissa (247/96) ja sen nojalla.

## 4 §

## Määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:

1) *rajaeläinlääkärillä* tämän lain mukaisia tehtäviä suorittavaa asianomaisen ministeriön palveluksessa olevaa tai asianomaisen ministeriön tämän lain mukaisia tehtäviä suorittamaan valtuuttamaa laillistettua eläinlääkärinä ja tämän sijaista; sekä

2) *valvontaviranomaisella* asianomaista ministeriötä, rajaeläinlääkärinä, tullilaitosta, lääninhallitusta, 10 §:n 2 momentissa tarkoitettua muuta valtion, kunnan tai kuntayhtymän viranomaista, jonka kanssa asianomaisen ministeriö on sopinut tarkastusten tekemisestä hyväksytyissä satamissa sekä 18 §:ssä tarkoitettua tehtävää suorittavaa kunnaneläinlääkärinä.

## 2 luku

**Tuontiehdot ja eläinlääkinnällinen rajatarkastus**

## 5 §

*Tuontiehdot*

Kolmansista maista Suomeen tuotavien tai Suomen alueen kautta edelleen kuljetettavien eläinten ja tavaroiden on täytettävä asianomaisen ministeriön asettamat vaatimukset ja niitä on seurattava asianomaisen ministeriön määräämät asiakirjat. Asianomainen ministeriö voi määrätä tuonnin ja kauttakuljetuksen myös luvanvaraiseksi jollei Euroopan yhteisön oikeusjärjestys muuta edellytä. Asianomainen ministeriö voi lisäksi antaa eläintautien vastustamiseksi tarvittavia määräyksiä eläimen ja tavarain sekä kuljetusvälineen tai muun tuontiin liittyvän esineen käsittelystä maahantuonnin jälkeen.

Asianomainen ministeriö voi kieltää 1 momentissa tarkoitettujen eläinten ja tavaroiden tuonnin tai kauttakuljetuksen taikka asettaa sille ehtoja, jos siinä valtiossa, josta ne on tuotu tai josta ne ovat peräisin taikka jonka kautta ne on kuljetettu, vallitseva eläintautitilanne, terveydelliset epäkohdat tai muu näihin verrattava äkillinen syy tätä edellyttää. Kieltoa tai asetettuja ehtoja on välittömästi noudatettava, jollei asianomaisen ministeriö toisin määrää.

Asianomaisen ministeriön on 1 ja 2 momentissa tarkoitettuja määräyksiä antaessaan otettava huomioon Euroopan yhteisön oikeusjärjestyksen asettamat vaatimukset.

## 6 §

*Hyväksytyt rajanylityspaikat*

Kolmansista maista Suomeen tuotavat tai kolmansista maista Suomen alueen kautta edelleen kuljetettavat eläimet ja tavarat on tuotava Suomeen hyväksytyjen rajanylityspaikkojen kautta, jollei asianomainen ministeriö toisin määrää. Tulliviranomaisten on ohjattava sellaiset eläimet ja tavarat, joille on tehtävä eläinlääkinnällinen rajatarkastus, tullin valvonnassa asianomaiselle eläinlääkinnälliselle rajatarkastusasemalle.

Asianomainen ministeriö antaa Euroopan yhteisön oikeusjärjestyksen edellyttämät tar-

kemmat määräykset hyväksytyistä rajanylityspaikoista, tuonnista hyväksytyjen rajanylityspaikkojen kautta sekä hyväksytyillä rajanylityspaikoilla tehtävistä tarkastuksista.

## 7 §

*Eläinlääkinnällinen rajatarkastus*

Niille asianomaisen ministeriön määrittelemille eläimille ja tavaroille, jotka tuodaan kolmansista maista Suomeen tai kuljetetaan kolmansista maista edelleen Suomen alueen kautta, on tehtävä eläinlääkinnällinen rajatarkastus sen varmistamiseksi, että ne täyttävät 5 §:n mukaiset tuontiehdot. Eläinlääkinnällinen rajatarkastus tehdään asianomaisen ministeriön määräämässä laajuudessa ja määräämillä eläinlääkinnällisillä rajatarkastusasemilla. Määräyksiä annettaessa on otettava huomioon Euroopan yhteisön oikeusjärjestyksen asettamat vaatimukset.

Eläinlääkinnälliseen rajatarkastukseen voi kuulua tuontiasiakirjojen tarkastus, tuontierän tunnistus ja tuontierän fyysinen tarkastus. Asianomainen ministeriö antaa Euroopan yhteisön oikeusjärjestyksen edellyttämät määräykset eläinlääkinnällisen rajatarkastuksen suorittamisesta sekä eläinlääkinnälliseen rajatarkastukseen liittyvästä tuojan ennakkoilmoitusmenettelystä.

## 3 luku

**Tarkastusviranomaiset**

## 8 §

*Eläinlääkinnällisen rajatarkastuksen suorittavat viranomaiset*

Asianomainen ministeriö huolehtii eläinlääkinnällisen rajatarkastuksen järjestämisestä. Eläinlääkinnällisen rajatarkastuksen suorittaa asianomaisen ministeriön palveluksessa oleva tai tähän tehtävään valtuuttama raja-eläinlääkäri.

Asianomaisen ministeriön rajaeläinlääkäriksi valtuuttama eläinlääkäri on tässä tehtävässään asianomaisen ministeriön ohjauksen ja valvonnan alainen ja toimii virkavastuulla.

Tarkastuksessa voidaan käyttää apuna avustavaa henkilökuntaa.

## 9 §

*Tullivarastot, vapaa-alueet ja vapaavarastot*

Tullilaitos ja rajaeläinlääkäri hoitavat yhteistyössä eläinlääkinnälliseen rajatarkastukseen liittyvän valvonnan ja tarkastuksen tullivarastoissa, vapaa-alueilla ja vapaavarastoissa.

Asianomainen ministeriö antaa Euroopan yhteisön lainsäädännön edellyttämät määräykset 1 momentissa tarkoitettua valvonasta ja tarkastuksesta sekä tuojan ja tämän edustajan velvollisuutena olevista tuontierien säilytykseen ja käsittelyyn liittyvistä toimenpiteistä sekä tuontieriä koskevasta kirjanpidosta.

## 10 §

*Eläinlääkinnällisen rajatarkastuksen ulkopuolelle jäävien eläinten ja tavaroiden tarkastus*

Sellaisten asianomaisen ministeriön määritelmien suoraan kolmansista maista Suomeen tuotavien tai Suomen alueen kautta kuljetettavien eläinten ja tavaroiden, joille ei tehdä eläinlääkinnällistä rajatarkastusta, edellä 5 §:ssä tarkoitettujen tuontiehtojen täytyminen tarkastetaan asianomaisen ministeriön määräämässä tullitoimipaikassa. Tarkastuksen suorittavat tulliviranomaiset osana muuta tullivalvontaa. Rajaeläinlääkäri antaa tulliviranomaisen pyynnöstä virka-apua tarkastuksen suorittamisessa.

Kolmannen maan lipun alla purjehtivasta aluksesta purettavien kalastustuotteiden tarkastus voidaan suorittaa myös asianomaisen ministeriön tätä varten hyväksymissä satamissa. Hyväksytyissä satamissa tarkastuksen suorittaa rajaeläinlääkäri. Asianomainen ministeriö voi myös sopia tullilaitoksen, valtion muun viranomaisen taikka kunnan tai kuntayhtymän kanssa, että asianomainen valtion tai kunnan viranomainen suorittaa hyväksytyissä satamassa tehtävän tarkastuksen. Kunnalla on tällöin oikeus saada valtiolta korvaus tarkastustehtävän suorittamisesta. Asianomainen ministeriö antaa tarkemmat määräykset tarkastusten suorittamisesta.

## 4 luku

**Tiedonsaanti- ja tarkastusoikeus**

## 11 §

*Tiedonsaantioikeus*

Valvontaviranomaisella on oikeus saada tässä laissa tarkoitettua tarkastusta ja valvontaa varten tarpeelliset tiedot tuojalta ja tämän edustajalta sekä valtion ja kunnan viranomaisilta. Valvontaviranomaisella on myös oikeus saada tiedot tuonnissa käytetyn kuljetusvälineen lastiluetteloista.

Tiedonsaantioikeus koskee myös sellaisia tarkastusta ja valvontaa varten tarvittavia tietoja ja asiakirjoja, jotka yksityistä liiketäi ammattitoimintaa taikka yksityisen taloudellista asemaa koskevana muutoin olisivat salassapidettäviä.

## 12 §

*Tarkastusoikeus*

Valvontaviranomaisilla on oikeus tehdä tämän lain edellyttämiä tarkastuksia ja tutkimuksia ja päästä sitä varten tiloihin, joissa tässä laissa tarkoitettuja eläimiä tai tavaroita säilytetään, sekä kuljetusvälineisiin, joilla niitä kuljetetaan. Valvontaviranomaisilla on oikeus ottaa korvaukset tarkastusta varten tarvittava määrä näytteitä tuontierästä.

## 13 §

*Ulkomaiset tarkastajat*

Mitä 11 ja 12 §:ssä säädetään Suomen viranomaisten tiedonsaanti- ja tarkastusoikeudesta, koskee myös Euroopan yhteisön tarkastajia sekä muussa Suomea sitovassa kansainvälisessä sopimuksessa tarkoitettuja ulkomaisia tarkastajia kyseisen kansainvälisen veloitteen niin edellyttäessä.

## 14 §

*Valvontaviranomaisten tietojenkeruu ja ilmoittamisvelvollisuus*

Valvontaviranomaisten on asianomaisen ministeriön määräämässä laajuudessa ja määräämällä tavalla pidettävä kirjaa tämän lain mukaisista tarkastuksista ja rajanylitys-

paikkojen kautta tuoduista eläimistä ja tavaroista. Kyseiset tiedot on toimitettava muille valvontaviranomaisille ja muille Euroopan unionin jäsenvaltiolle siten kuin asianomainen ministeriö määrää.

Asianomainen ministeriö antaa tarkemmat määräykset tuontierä koskevista automaattisen tietojenkäsittelyn kautta muille valvontaviranomaisille ja jäsenvaltioille tehtävistä ilmoituksista.

## 5 luku

### **Tuojan velvollisuudet ja tarkastuksen johdosta suoritettavat toimenpiteet**

#### 15 §

##### *Tuojan avunantovelvollisuus*

Tuojan tai tämän edustajan on kustannuksellaan annettava tämän lain mukaisessa tarkastuksessa ja siihen liittyvässä valvonnassa sekä näytteiden ottamisessa tarvittava apu. Tuoja tai tämän edustaja on kustannuksellaan velvollinen suorittamaan ne toimenpiteet, jotka tämän lain nojalla tuojan tai tämän edustajan tehtäväksi määrätään, sekä sallimaan valvontaviranomaisen suorittaa tämän lain ja sen nojalla annettujen säännösten ja määräysten mukaiset toimenpiteet.

#### 16 §

##### *Rajaeläinlääkärin tekemän tarkastuksen johdosta suoritettavat toimenpiteet*

Jos tuontierä ei täytä tämän lain tai sen nojalla annettujen määräysten mukaisia vaatimuksia, rajaeläinlääkärin on määrättävä tuontierä vietäväksi maasta, asetettavaksi eristykseen tai karanteeniin, käytettäväksi tai käsiteltäväksi rajaeläinlääkärin hyväksymällä tavalla taikka lopetettavaksi tai hävitettäväksi.

Rajaeläinlääkäri voi ryhtyä 1 momentissa tarkoitettuihin toimenpiteisiin myös silloin, kun on syytä epäillä, ettei tuontierä täytä tässä laissa tai sen nojalla annettujen säännösten tai määräysten mukaisia vaatimuksia. Rajaeläinlääkäri voi hyväksyä tuonnin myös ehdollisesti, jos tuonnin esteenä oleva syy on kohtuullisessa ajassa poistettavissa.

Tuontierän suhteen on tällöin noudatettava soveltuvin osin 1 momentin säännöksiä.

#### 17 §

##### *Muun viranomaisen tekemän tarkastuksen johdosta suoritettavat toimenpiteet*

Jos tulliviranomainen tai 10 §:n 2 momentissa tarkoitettu muu valtion viranomainen, jonka kanssa asianomainen ministeriö on sopinut tarkastuksen tekemisestä, tämän lain mukaan suorittamassaan tarkastuksessa toteaa tai epäilee, että tuontierä ei täytä tämän lain tai sen nojalla annettujen säännösten tai määräysten vaatimuksia, on kyseisen viranomaisen ryhdyttävä 16 §:n mukaisiin toimenpiteisiin sen mukaan kuin asianomainen ministeriö tarkemmin määrää.

Jos kunnan tai kuntayhtymän viranomainen, jonka kanssa asianomainen ministeriö on tehnyt sopimuksen tarkastuksen tekemisestä, tämän lain mukaan suorittamassaan tarkastuksessa toteaa tai epäilee, että tuontierä ei täytä tämän lain tai sen nojalla annettujen säännösten tai määräysten vaatimuksia, on sen siirrettävä asia asianomaisen ministeriön ratkaistavaksi.

#### 18 §

##### *Maahan tuodussa eläimessä tai tavarassa myöhemmin todetut puutteet*

Asianomainen ministeriö voi määrätä sellaisen eläimen tai tavarana, joka on tuotu maahan ja jonka osalta havaitaan tai epäillään olevan eläintautien leviämisen vaaraa, vietäväksi maasta, asetettavaksi eristykseen tai karanteeniin, käytettäväksi tai käsiteltäväksi ministeriön hyväksymällä tavalla taikka lopetettavaksi tai hävitettäväksi. Samaa menettelyä sovelletaan myös mainitulla tavalla maahan tuodun eläimen jälkeläisiin, alkioihin, sulusoluihin sekä eläimestä saataviin tuotteisiin.

Jos 1 momentissa tarkoitettua eläimen tai tavarana todetaan tai epäillään aiheuttavan eläintautilain (55/80) nojalla määriteltujen vastustettavien eläintautien leviämisen vaaraa, on lääninhallituksen ja kunnaneläinlääkärin ryhdyttävä asianomaisen ministeriön määräysten mukaisesti eläintautilain mukaisiin toimenpiteisiin taudin leviämisen estämiseksi.

## 19 §

*Uhkasakko ja teettäminen*

Asianomainen ministeriö voi tehostaa tämän lain nojalla annettua määräystä uhkasakolla tai uhallla, että tekemättä jätetty toimenpide teetetään tuojan tai tämän edustajan kustannuksella.

Asianomainen ministeriö voi myös määrätä välittömästi tuojan tai tämän edustajan kustannuksella teetetäviksi ne toimenpiteet, joihin tuojan tai tämän edustajan on tämän lain nojalla annettun valvontaviranomaisen määräyksen mukaisesti ryhdyttävä, jos on syytä epäillä tuontierän aiheuttavan välitöntä vaaraa ihmisten tai eläinten terveydelle eikä tuoja tai tämän edustaja välittömästi ryhdy määrättyihin toimenpiteisiin.

Uhkasakkoa, teettämishukkaa ja teettämistä koskevassa asiassa noudatetaan muutoin, mitä uhkasakkolaissa (1113/90) säädetään.

## 20 §

*Tuontiselvitysten täydentäminen ja tuojan kuuleminen*

Jos eläimen tai tavarahan maahantuonnin tai kauttakuljetuksen esteenä oleva syy on mahdollista poistaa, on tuojalle tai tämän edustajalle varattava tilaisuus kohtuullisessa ajassa täydentää maahantuonnin tai kauttakuljetuksen edellytyksiä koskevia selvityksiä.

Valvontaviranomaisen on ennen tämän lain mukaisen päätöksen tekemistä varattava tuojalle tai tämän edustajalle tilaisuus tulla kuulluksi. Kiireellisissä tapauksissa on tuojalle tai tämän edustajalle varattava tilaisuus tulla kuulluksi vain, jos tämä on viivytyksettä tavattavissa. Päätöksestä on ilmoitettava tuojalle tai tämän edustajalle.

Jos ihmisten tai eläinten terveyden suojelemisesta tai muusta lainsäädännöstä ei muuta johdu, voi tuoja valita, mihin 16 - 18 §:ssä mainituista toimenpiteistä ryhdytään sellaisen tuontierän suhteen, joka ei täytä tai jonka osalta epäillään, ettei se täytä tämän lain tai sen nojalla annettujen säännösten tai määräysten vaatimuksia.

## 6 luku

**Palkkiot, kustannukset ja maksut**

## 21 §

*Palkkiot*

Asianomaisen ministeriön tämän lain mukaisia tehtäviä suorittamaan valtuuttamalla rajaeläinlääkäriellä sekä 18 §:n mukaista tehtävää suorittavalla kunnaneläinlääkäriellä on oikeus saada niistä valtion varoista korvaus. Rajaeläinlääkäriin osalta asianomainen ministeriö määrää tarkemmin maksettavan korvauksen suuruuden noudattaen soveltuvin osin kunnallisen yleisen virka- ja työehtosopimuksen eläinlääkäriliitteen mukaisia korvauksia. Kunnaneläinlääkäriin osalta noudatetaan, mitä asiasta erikseen säädetään.

## 22 §

*Kustannukset*

Tuoja tai tämän edustaja vastaavat kaikista tämän lain nojalla tehtävistä toimenpiteistä aiheutuvista kustannuksista.

## 23 §

*Maksut*

Tämän lain mukaisista tarkastuksista peritään tuojalta tai tämän edustajalta valtiolle maksu. Maksun määrittämisessä noudatetaan, mitä valtion maksuperustelaisissa (150/92) säädetään, jollei Euroopan yhteisön lainsäädännöstä tai Suomea sitovasta kansainvälisestä sopimuksesta muuta johdu.

Asianomainen ministeriö antaa tarvittaessa Euroopan yhteisön lainsäädännön tai Suomea sitovan kansainvälisen sopimuksen edellyttämät määräykset 1 momentissa tarkoitusta maksusta.

Tullilaitoksen suoritteista perittävistä maksuista säädetään erikseen.

## 7 luku

## 26 §

## Erinäiset säännökset

## Täytäntöönpano

## 24 §

## Salassapitovelvollisuus

Joka tämän lain mukaisia tehtäviä suorittaessaan on saanut tietoja yksityisen tai yhteisön taloudellisesta asemasta, liike- tai ammattisalaisuudesta taikka yksityisen henkilökohtaisista oloista, ei saa ilman asianomaisen suostumusta ilmaista sivulliselle tai käyttää yksityiseksi tai toisen hyödyksi näin saamiaan tietoja.

Mitä 1 momentissa säädetään, ei estä tietojen ja asiakirjojen antamista:

1) valtion ja kunnan viranomaisille, raja-eläinlääkäriksi valtuutetulle eläinlääkärille ja kunnaneläinlääkärille tämän lain mukaisten tehtävien suorittamista varten;

2) syyttäjä-, poliisi- tai tulliviranomaisille rikoksen selvittämistä varten;

3) muutoksenhakua tutkivalle viranomaiselle tämän lain mukaisessa asiassa; eikä

4) Euroopan yhteisön lainsäädännön tai Suomea sitovan kansainvälisen sopimuksen edellyttämille ulkomaisille toimielimille ja tarkastajille kyseisen sopimuksen niin edellyttäessä.

Yksityisen henkilön terveydentilaa koskevien tietojen salassapidosta säädetään erikseen.

## 25 §

## Muutoksenhaku

Rajaeläinlääkärin päätökseen haetaan muutosta valittamalla hallintolainkäyttölaissa (586/96) säädettyssä järjestyksessä lääninoikeuteen.

Asianomaisen ministeriön päätökseen haetaan muutosta hallintolainkäyttölaissa säädettyssä järjestyksessä valittamalla korkeimpaan hallinto-oikeuteen.

Tulliviranomaisen ja muun 10 §:n 2 momentissa tarkoitetun valtion viranomaisen, jonka kanssa asianomainen ministeriö on sopinut tarkastuksen suorittamisesta, päätökseen haetaan muutosta siten kuin siitä erikseen säädetään.

Valitukset tämän lain nojalla tehdyistä päätöksistä on käsiteltävä kiireellisinä.

Tämän lain nojalla tehtävässä päätöksessä voidaan määrätä, että päätöstä on noudatettava ennen kuin se on saanut lainvoiman, jollei valitusviranomainen toisin määrää.

## 27 §

## Rangaistussäännökset

Joka tahallaan tai huolimattomuudesta

1) tuo maahan tai kuljettaa Suomen alueen kautta eläimiä tai tavaroita tämän lain tai sen nojalla annettujen määräysten vastaisesti;

2) sellaisten eläinten tai tavaroiden osalta, jotka tämän lain tai sen nojalla annettujen määräysten mukaisesti on tarkastettava eläinlääkinnällisellä rajatarkastusasemalla, tuo kyseiset eläimet tai tavarat maahan muun kuin tämän lain nojalla hyväksytyjen rajanylityspaikkojen kautta tai laiminlyö velvollisuutensa kuljettaa ne välittömästi eläinlääkinnälliselle rajatarkastusasemalle;

3) laiminlyö 7 ja 10 §:ssä säädetyn velvollisuutensa saattaa eläimet tai tavarat tarkastettavaksi;

4) tullivarastoissa, vapaa-alueilla tai vapaavarastossa säilytettävien tuontierien osalta laiminlyö noudattaa 9 §:n 2 momentissa tarkoitettuja määräyksiä tuojan tai tämän edustajan velvollisuutena olevista tuontierien säilytykseen ja käsittelyyn liittyvistä toimenpiteistä tai tuontieriä koskevasta kirjanpitovelvollisuudesta;

5) laiminlyö noudattaa valvontaviranomaisen 16 - 18 §:n nojalla antamaa määräystä; tai

6) muulla tavoin rikkoo valvontaviranomaisen tämän lain nojalla antamaa määrystä,

on tuomittava, jollei teosta muulla lailla säädetä ankarampaa rangaistusta, *eläinlääkinnällisestä rajatarkastuksesta annetun lain rikkomisesta* sakkoon tai vankeuteen enintään kuudeksi kuukaudeksi.

Jos 1 momentissa tarkoitettu teko on erityisen suunnitelmallinen, sillä tavoitellaan huomattavaa taloudellista hyötyä, se on omiaan aiheuttamaan huomattavaa vaaraa eläinten ja ihmisten terveydelle ja teko on myös muutoin kokonaisuutena arvostellen törkeä, on rikoksenteijä tuomittava *eläinlääkinnällisestä rajatarkastuksesta annetun lain tör-*

keästä rikkomisesta sakkoon tai vankeuteen enintään kahdeksi vuodeksi.

Rangaistus 24 §:ssä säädetyn salassapito-velvollisuuden rikkomisesta tuomitaan rikoslain 38 luvun 1 tai 2 §:n mukaan, jollei teko ole rangaistava rikoslain 40 luvun 5 §:n mukaan tai siitä muualla laissa säädetä ankarampaa rangaistusta.

Valvontaviranomaiset voivat jättää esitutkintaviranomaiselle ilmoittamatta rikkomuksen, jota kokonaisuuden kannalta on pidettävä ilmeisen vähäisenä.

Se, joka rikkoo tämän lain nojalla määrättyä uhkasakolla tehostettua kieltoa tai velvoitetta, voidaan jättää tuomitsematta rangaistukseen samasta teosta.

## 28 §

### *Menettämisseuraamus*

Vastoin tätä lakia tai sen nojalla annettuja säännöksiä ja määräyksiä maahan tuodut tai kuljetetut eläimet tai tavarat taikka niiden arvo voidaan tuomita kokonaan tai osaksi valtiolle menetetyksi.

Edellä 27 §:ssä tarkoitettujen rikosten tuottaman taloudellisen hyödyn ja rikosten tekemiseen käytetyn esineen tai muun omaisuuden tuomitsemisesta valtiolle menetetyksi noudatetaan, mitä rikoslain 2 luvun 16 §:ssä säädetään.

## 29 §

### *Virka-apu*

Poliisi ja tullilaitos ovat velvollisia tämän lain mukaisten valvontaviranomaisten pyynnöstä antamaan valvontaviranomaisille

virka-apua tämän lain ja sen nojalla annettujen säännösten ja määräysten mukaisten tehtävien suorittamisessa.

## 30 §

### *Tarkemmat säännökset ja määräykset*

Tarkempia säännöksiä tämän lain täytäntöönpanosta voidaan antaa tarvittaessa asetuksella. Asetuksella voidaan myös säätää, että asianomainen ministeriö antaa mainitun asetuksen soveltamisesta tarkempia määräyksiä.

Euroopan yhteisön lainsäädännön niin edellyttäessä asianomainen ministeriö voi:

1) määrätä tässä laissa tarkoitettua toimintaa harjoittavat elinkeinonharjoittajat rekisteröitäviksi ja antaa lisäksi määräyksiä niiden velvollisuutena olevasta luettelontähtä- ja ilmoitusvelvollisuudesta;

2) määrätä kolmansiin maihin Suomesta vietävät tai Suomen alueen kautta kuljetettavat eläimet ja tavarat vietäviksi Suomesta eläinlääkinnällisen rajatarkastusmenettelyn kautta ja antaa tätä koskevat muut määräykset; sekä

3) antaa määräykset tuontierän kuljettamisesta määränpäälaitokseen ja muusta käsitteystä.

## 31 §

### *Voimaantulo*

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-kuuta 1997.

Ennen lain voimaantuloa voidaan ryhtyä sen täytäntöön panemiseksi tarvittaviin toimenpiteisiin.

## 2.

**Laki****eläintautilain 13 ja 15 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

*lisätään* 18 päivänä tammikuuta 1980 annetun eläintautilain (55/80) 13 §:ään, sellaisena kuin se on muutettuna 21 päivänä elokuuta 1992 ja 3 päivänä kesäkuuta 1994 annetuilla laeilla (809/92 ja 424/94), uusi 3 momentti ja 15 §:ään, sellaisena kuin se on osittain muutettuna viimeksi mainitulla lailla, uusi 4 momentti, seuraavasti:

---

13 §

---

Sen estämättä, mitä 1 ja 2 momentissa säädetään, noudatetaan Euroopan yhteisön ulkopuolelta tuotavien eläinten sekä muiden 1 momentissa tarkoitettujen esineiden ja tavaroiden tuontiehtojen sekä rajatarkastusmenettelyn osalta kuitenkin eläinlääkinnällisestä rajatarkastuksesta annetun lain ( / ) säännöksiä.

---

15 §

---

Eläinlääkinnällisestä rajatarkastuksesta perittävistä maksuista säädetään kuitenkin 1-3 momentin estämättä eläinlääkinnällisestä rajatarkastuksesta annetussa laissa.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 1997.

---

## 3.

**Laki****eläinsuojelulain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti  
*muutetaan* 4 päivänä huhtikuuta 1996 annetun eläinsuojelulain (247/96) 37 §:n 2 momentti  
 ja 39 §:n 2 momentti sekä  
*lisätään* 50 §:ään uusi 2 momentti ja 60 §:ään uusi 3 momentti seuraavasti:

## 37 §

*Tarkastuseläinlääkäri ja rajaeläinlääkäri*

Rajaeläinlääkäri valvoo tämän lain sekä sen nojalla annettujen säännösten ja määräysten noudattamista rajanylityspaikan, maastapoistumispaikan ja eläinlääkinnällisen rajatarkastusaseman alueella.

## 39 §

*Tarkastus*

Poliisi voi suorittaa eläinkuljetusta koskevan tarkastuksen ilman epäilyäkin. Sama oikeus eläinkuljetuksen tarkastukseen on tarkastuseläinlääkärillä teurastamon tai teurastuspaikan alueella sekä rajaeläinlääkärillä rajanylityspaikan, maastapoistumispaikan ja eläinlääkinnällisen rajatarkastusaseman alueella.

## 50 §

*Virka-apu*

Lisäksi tullilaitos on rajaeläinlääkärin pyynnöstä velvollinen antamaan rajaeläinlääkärille virka-apua tämän lain ja sen nojalla annettujen säännösten ja määräysten mukaisesti tehtävien suorittamisessa.

## 60 §

*Korvaukset*

Sen estämättä, mitä 1 ja 2 momentissa säädetään, noudatetaan rajaeläinlääkärin rajanylityspaikalla tai eläinlääkinnällisellä rajatarkastusasemalla tekemästä 29 §:n 2 momentissa tarkoitetusta tarkastuksesta perittävän maksun ja tarkastuksen suorittajalle tulevan korvauksen osalta eläinlääkinnällisestä rajatarkastuksesta annetun lain ( / ) säännöksiä.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-kuuta 1997.

Helsingissä 11 päivänä lokakuuta 1996

**Tasavallan Presidentti**

**MARTTI AHTISAARI**

Maa- ja metsätalousministeri *Kalevi Hemilä*

## 2.

## Laki

## eläintautilain 13 ja 15 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

*lisätään* 18 päivänä tammikuuta 1980 annetun eläintautilain (55/80) 13 §:ään, sellaisena kuin se on muutettuna 21 päivänä elokuuta 1992 ja 3 päivänä kesäkuuta 1994 annetuilla laeilla (809/92 ja 424/94), uusi 3 momentti ja 15 §:ään, sellaisena kuin se on osittain muutettuna viimeksi mainitulla lailla, uusi 4 momentti, seuraavasti:

*Voimassa oleva laki*

*Ehdotus*

## 13 §

Sen estämättä, mitä 1 ja 2 momentissa säädetään, noudatetaan Euroopan yhteisön ulkopuolelta tuotavien eläinten sekä muiden 1 momentissa tarkoitettujen esineiden ja tavaroiden tuontiehtojen sekä rajatarkastusmenettelyn osalta kuitenkin eläinlääkinnällisestä rajatarkastuksesta annetun lain ( / ) säännöksiä.

## 15 §

Eläinlääkinnällisestä rajatarkastuksesta perittävistä maksuista säädetään kuitenkin 1 - 3 momentin estämättä eläinlääkinnällisestä rajatarkastuksesta annetussa laissa.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 1997.

## 3.

**Laki****eläinsuojelulain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti  
*muutetaan* 4 päivänä huhtikuuta 1996 annetun eläinsuojelulain (247/96) 37 §:n 2 momentti  
 ja 39 §:n 2 momentti sekä  
*lisätään* 50 §:ään uusi 2 momentti ja 60 §:ään uusi 3 momentti seuraavasti:

*Voimassa oleva laki*

*Ehdotus*

## 37 §

*Tarkastuseläinlääkäri ja rajaeläinlääkäri*

Rajaeläinlääkäri valvoo tämän lain sekä sen nojalla annettujen säännösten ja määräysten noudattamista rajanylityspaikan tai maastapoistumispaikan alueella.

Rajaeläinlääkäri valvoo tämän lain sekä sen nojalla annettujen säännösten ja määräysten noudattamista rajanylityspaikan, maastapoistumispaikan ja eläinlääkinnällisen rajatarkastusaseman alueella.

## 39 §

*Tarkastus*

Poliisi voi suorittaa eläinkuljetusta koskevan tarkastuksen ilman epäilyäkin. Sama oikeus eläinkuljetuksen tarkastukseen on tarkastuseläinlääkärillä teurastamon tai teurastuspaikan alueella sekä rajaeläinlääkärillä rajanylityspaikan tai maastapoistumispaikan alueella.

Poliisi voi suorittaa eläinkuljetusta koskevan tarkastuksen ilman epäilyäkin. Sama oikeus eläinkuljetuksen tarkastukseen on tarkastuseläinlääkärillä teurastamon tai teurastuspaikan alueella sekä rajaeläinlääkärillä rajanylityspaikan, maastapoistumispaikan sekä eläinlääkinnällisen rajatarkastusaseman alueella.

## 50 §

*Virka-apu*

*Lisäksi tullilaitos on rajaeläinlääkärin pyynnöstä velvollinen antamaan rajaeläinlääkärille virka-apua tämän lain ja sen nojalla annettujen säännösten ja määräysten mukaisesti tehtävien suorittamisessa.*

*Voimassa oleva laki**Ehdotus*

60 §

*Korvaukset*

Sen estämättä, mitä 1 ja 2 momentissa säädetään, noudatetaan rajaeläinlääkärin rajanylityspaikalla tai eläinlääkinnällisellä rajatarkastusasemalla tekemästä 29 §:n 2 momentissa tarkoitetusta tarkastuksesta perittävän maksun ja tarkastuksen suorittajalla tulevan korvauksen osalta eläinlääkinnällisestä rajatarkastuksesta annetun lain ( / ) säännöksiä.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 1997.

